

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Fiókiadóhivatalok: Zomborban: Kollár József, Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedésében, Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában, Bács-Almásán: Rosenberg A. czégnél.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Egész évre 12 k. — Fél évre 6 k. — Negyed évre 3 k.
Tanítóknak, aljegyzőknek, írnokoknak és földműveseknek évente 8 kor. félévre 4 kor. negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

A tüdővész elleni védekezések Bács megyében.

Korunk legveszedelmesebb betegsége a tüdővész. A tüdővész kérdését nemcsak az orvosok kóroktani, bakteriológiai és ennek gyógyítása szempontjából tárgyalják, hanem érdekli e kérdés az államot is, a kinek ez nagy nemzetgazdasági kárt okoz; a társadalom szintén érdeklődni kezd, mert mind súlyosabban érzi a gümőkór révén szenvedett óriási emberveszteséget, a család is ügyel, hogy ezen ádáz kór be ne fészkelje magát körébe, a mely oly sok reményteljes fiatal egyént vitt kora tavaszán a sírba és oly sok családból kiragadta a család fentartásáról gondoskodó édesatyját és anyját.

A tüdővész kérdése egy szociális, egy általános internacionális kérdés, e kór ellen az orvosi kar sikerrel csak az állam, a megye és a társadalom és last non least az egyházi rend hatalmas támogatásával, közreműködésével küzdhet. Miért? Minden évben az orvosok egy általános internationalis tüdővész kongressusra szoktak összejönni. Folyó évben Koppenhágában volt, jövő évben Párisban lesz. Itt az orvosok kóroktani, gyógyítási és védekezés szempontjából tárgyalják a tüdővést. A tüdővész kóroka gyanánt két ok szerepel: a tüdővészre való hajlam és a fertőzés a Koch féle bacillussal. Az internationalis tüdővész elleni congressus elfogadta a tüdővész gyógyszerét gyanánt: a tüdővész elleni serumot, mely csak kevés esetben és csak bizonyos körülmények között használ. Elfogadta és kitézte, hogy a hajlamosság és a hajlamosság létrejövésének lehetősége és a fertőzés ellen kell küzdeni.

Hogyan történik ez? A fertőzést legkönnyebben úgy akadályozzuk meg, hogy ha a fertőzés különböző módjairól az orvosi kar az ál-

lam és a társadalom közreműködésével küzdhet azáltal, hogy a publikumot felvilágosítja a fontos higiéniai, közegészségügyi törvényekről, helyes táplálkozásról, helyes munkafelosztásról, testedzésről stb. higiénikus törvényekről.

Az internationalis tüdővész elleni congressus elhatározta, hogy az elemi, a közép és felső iskolákban be kell hozni a közegészségügyi, nemkülönben több súlyt kell helyezni a torna, mozgás és különösen a fürdő és egyéb edzési módok behozatalára. Ugyanezt hangsúlyozta az I. internationalis iskolai higiéniai congressus Nürnbergben folyó év április havában.

Különösen hangsúlyozza az internationalis tüdővész elleni congressus a sanatóriumok szaporításának ügyét, mert a sanatóriumi kezelés nemcsak azért áll első helyen a tüdővész elleni küzdelemben a mai orvostudományi ismeretek között, mert a sanatóriumokban a helyes edzés, táplálkozás stb. ideális higiénikus viszonyok közt sokan gyógyulnak és tartósan javulnak, hanem azért is, mert a sanatóriumok igen jó iskolák a higiénikus szabályok helyes megismerésére és terjesztésére. Németországban, a hol tapasztalatom szerint a tüdővész elleni küzdelem virágzóban van, jelenleg 70 sanatórium van, nálunk Korányi professor indítványára, Kuthy és Tauszk tanárok kitartó buzgalma folytán egy ritka építkezési és páratlan berendezési sanatórium van a budai hegyekben Budakeszen. Vas-, Nyitra-, Békés- és Szepes megyékben is megindult a harc ezen ádáz kór ellen. Nálunk Bács megyében, a hol oly rettenetesen pusztít e kór, szintén ki van adva a hadüzenet a megyében sikeresen működő orvosi fiókszövetség által.

Gyülekezzünk tehát mindnyájan társadalmi állás nélkül a tüdővész elleni küzdelemben ezen orvosszövetség zászlaja alá, mert csak az állam,

illetőleg a megye és a társadalom együttműködésével képes az orvosi kar ezen kíméletlenül pusztító kór ellen sikerrel megküzdeni, a tüdővészszakok számát jelentékenyen lefokozni, mert meg lehetünk győződve arról, hogy e kór gyorsan civilizálódó, művelődő, de emberanyagában rohamosan satnyuló megyénket az előrehaladásban a tudomány, művészet, ipar és kereskedelem terén, továbbá nemzetgazdaságunk magasabb színvonalra való emelésében jelentékenyen hátráltatja.

Az orvosi kar csak az állam, illetőleg a megye és a társadalom egybehangozó közreműködésével képes ezen hatalmas ellenség ellen sikerrel küzdeni, a megyében a közegészségügyi ismereteket terjeszteni és közegészségünket magasabb színvonalra emelni, továbbá erőt, egészséget teremteni, fentartani és növelni, erő és egészség által a munkaképességet fokozni, a munkaképesség által megyénk nemzetgazdaságának magasabb színvonalra való felemeléséhez hozzájárulni, hogy felvehesse a versenyt a megye, a haza, a tudomány, művészet, ipar és kereskedelem terén necsak Ausztriával, hanem a művelt nyugattal is és így közvetett uton a haza függetlenségének kivívásához hozzájárulni!

Dolgozzunk és munkálkodjunk közös erővel s a megye és a haza fényre derül!

Békés-, Vas-, Nyitramegyékben szintén megindult a harc, azért igyekezzünk régi jó bácskai húrunkat ezen a téren is megtartani és ezen megyékkel a versenyt a sanatóriumi kérdésben felvenni és gyülekezzünk mindnyájan a tüdővész elleni védekezés és küzdelem zászlaja alá.

König Endre.

Sötét felhő

Sötét felhő száll az égen,
Fájó sóhaj száll a léghen,
Egy szép leány fekszik halva:
Sirva kelti édes anyja.

Röborul a koporsóra,
Egyre csak azt mondogatja:
Reggel van már édes lányom,
Kelj föl, kelj föl szép virágom!

Sikoltása messze hallik,
Két szeméből könny patalkzik,
A szomszédok összesugnak
A harangok tompán búgnak . . .

Együtt van a gyászkióros,
Szomorúan szól az ének
Sir az anya: kelj fel lányom!

— „Itt nem, ott a másvilágon!” . . .

Dr. Radványiné Ruttkay Emma.

Sir a gyerek.

— A „BÁCSMEGYE” eredeti tárcája. —

Egy éles lütyt hasította végig a levegőt, egy acél erős kar ragadta meg a kantárszárát s a következő pillanatban a szelvésszel versenyt vágató paripa megroppant egy helyen, mintha gyökeret vert volna a lába.

— Ezer istenre! Jókor jöttél! — Miközben Tarnay főhadnagy kiszabadította lábát a kengyelvasból, egészen meglepedkezett arról, hogy neki most valamit meg kell köszönnie.

Az erdész mosolyogva szorította meg a felé nyújtott jobbát.

— A Vulkán ugrattam keresztül — magyarázta a katonatiszt — s nem tudom, hogy egyensúlyt vesztettem. A legényem nem mert utánnam ugratni, gázolót keresett, Veréb pedig vágatott mint a veszedelem. Ha így fog menni a versenyen is, a királydíjat biztosan hazaviszem. Hanem most a nyereg szíjja is megereszkedett s nem voltam tovább ura a lónak. Remegtem, hogy ezen az átkozott uton gödörbe, vagy valami rossz hídra lép és kitöri a lábát! — Ez a monológ éppen elég volt arra, hogy a főhadnagy rendbe hozza a nyeregzszerzőt.

— Azonban mennem kell, a lovam ki van izzadva, nem állhatok vele! A feleségednek add át kézsókomat! Isten veled! — Mégegyszer megszorította az erdész kezét, még egyet igazított a kantárszáron, azután telpattant a lóra.

— Ha találkozol a legényemmel, légy szíves neki megmondani, hogy az irtás felé mentem!

Horpács István sokáig nézett a tova űgető katonára után, kinek a lóva a mindene, aki egy aranyos versenydíjért képes lenne az életét odaadni, — akinek — még akkor is, mikor halálos veszedelemből menekül meg, a lován van minden gondolata. Önkénytelenül elmosolyodott arra a gondolatra, hogy ez az ember valamikor udvarolt az ő feleségének. Ez a könnyelműség jó fiú, ez a bajszos gyerek, a ki a szép asszonyokat és a versenyt szereti, egyéb semmit. — Mi-

lyen boldogtalan lett volna mellette az az édes gyöngéd kis asszonyka, aki még most is olyan leányosan tud elpirulni, aki ő rajta és a kis fián kívül nem szeret mást az egész világon. Olyan perzselő melegség futott keresztül egész valóján, mikor az asszonyra gondolt. Dehogy cserélte volna el az ő erdei lakását a világ minden királyainak birtokával. Boldog volt az ő idealista lelkének legeszményibb kívánsága szerint. Mert hiába sorakoznak gárdába a reális irány minden követői, hiába kaczagnak az ostoba trobadourokon: amíg egy teljesen el nem satnyított, teljesen meg nem ölt fiatal lélek él a világon, addig az idealizmust ki nem irthatja semmi hatalom. És ha kiszorítják a nagyvárosok falai közül, elhúzódik a zsuppos viskók alá, az erdők renetegébe s míg amazok gunyolódva kaczagnak rajta, ő undorral fog tőlük elfordulni.

Öreg este lett már, mire Horpács István felért a hegy csúcsára. Isteneknek való látvány tárult a szemé elé. Az eltikkadt öreg földről fátyolszerű párák emelkedtek az égnek s a meszszegebe nyúló hegyek összeolvadtak a távolság kéklő ködével. Alant a völgyben csendesen húzódt meg szalmatödeles házikóival Zádor, egy domb százasos hártái közül előcsilllogott valami kápolna bádogledeles tornya. És mintha a csillagok képe visszatükröződnék a földről, a völgyet ellepi ezernyi ezer János bogár. Az alig lebbenő esteli szellő kábitó illatot hoz magával. Valahol messze, nagyon messze innen szól a harang. Mintha nem is harangzugas, hanem valami sejtelmes, csábító sóhaj lenne. Azután az a leirhatatlan zizegés, zsongás, lombsuttogás, melynek az összeolvadásából olyan lélekringató, melancholi-

A bácskai családok történetéhez.

I.

Mátételek régi birtokosai.

Matheovics község az újabb helynévrendezés alkalmával Mátételek nevet nyert. A Mátételek elnevezés nem történeti eredetű, mert a „Matheovics” név a régi Mátéháza név elszlávosítása útján keletkezett a török korszakban, a midőn az egész Felső Szt. Iván, Tataháza, Bokod és Baja közt elterülő pusztának ez volt a neve.

A régi magyar eredetű Mátéháza helyiség, mely idővel két felé oszlott, egyike legősibb községeinknek. Első alapítóját nem ismerjük ugyan, mivel azonban a tatárjárás után e tájon birtokosok gyanánt a Haraszti nemzetséget találjuk, lehet, hogy ezektől vette eredetét, avagy már előbb is község gyanánt szerepelt. Midőn a történelmi adatok Mátéházát első ízben említik, akkor már a Bodrog megyében híres és gazdag Becsei vagy Báthmonostori család tulajdonát képezte. A Becsei család az Anjouk alatt kezdett emelkedni s Róbert Károly és Nagy Lajos korában kiváló szerepet játszott. Bács, illetőleg az akkori Bodrog megyében óriási birtokokkal rendelkezett e család s utóbb mintegy uradalmának központja Báthmonostor volt, ezen helységről nevezte az egész XV. századon át magát. Mátéházát mint a család birtokát 1395-ben említi először Kaplay országbíró, aki Báthmonostori László és a csikádori apátnak egyik birtokháborítási pörében eljár. Báthmonostori László földesur máteházi jobbágjai ugyanis megtámadták a csikádori apátnak Bodrog megyében levő Bokod (Bikity) nevű helységét, ott négy házat leromboltak és 60 forintot elraboltak. Ebben az ügyben az országbíró Báthmonostori Lászlót eskütételre idézte, de hogy a per miképpen végződött, nem tudjuk.

Innen kezdve a mohácsi vész előtt nem igen hallunk Mátéházáról, mivel azonban a Báthmonostori család 1495-ben összes birtokait Kistrádai István kalocsai érseknek adta, kétségtelen, hogy Mátéházát a nevezett család mindvégig bírta, 1495-ben pedig ez is a Kistrádaiak kezébe került, kik az itteni öröklött javakat egészen a XVI. század elejéig, vagyis a török hódítás koráig megtartották. A mohácsi vész előtt utoljára az 1520-ik évi érseki-dézsma-jegyzék említi e helységet, mely akkor a Bodrog megyei községek sorában szerepel.

A török korszak kezdetén a Kistrádai család bodrogmegyei jöszágairól eltávozni volt kénytelen az itteni községekbe, a törökök alattvalói, a most nagy számmal beözönlött szerbek, íszkelték be magukat. Mivel azonban a birtokát veszített magyarság soha nem szünt meg remélni, hogy a törökök innen kiűzetnek, a Kistrádai család is fentartotta jogát bodrogí birtokain s így a többi közt 1574-ben a garam-szent-bene-

deki konrent előtt Kistrádai István, Mihály és János írásba foglaltatták, hogy ők a bodrogmegyei összes volt birtokaikra, a többi közt Báthmonostor, Borsód és Mátéházára továbbra is igényt tartanak és tiltakoznak az ellen, nehogy eme jöszágok esetleg másoknak adományoztassanak.

Mig ez történt, azalatt a török rendszeren birta és adóztatta ezt a vidéket, a mit tanúsítanak a török adójegyzékek, melyek a többi közt 1580 1582, továbbá 1590-1-ik évekről maradtak fenn. Mátéháza a törököknél behozott hadi és közigazgatási beosztás szerint a bajai kerületbe tartozott s 1580-2-ben 14, 1590-1-ben 15 ház után fizetett a község adót, a mi azt mutatja, hogy csekély lakossága volt.

Muhoray.

Béreg katasztrófája.

Nyilatkozat.

Béreg, 1904. július 31-én.

Tekintetes Szerkesztő Úr!

„Bácsmegye” becses lapja 31 számában Béregről kelezve egy Nyilatkozat és egy cikk „Béreg katasztrófája” címmel jelent meg. A nyilatkozathoz nem szölok semmit, mert egy volt és megtörtént dolgot még a nyilvánosságra bocsátott nyilatkozat alakjában sem lehet megváltoztatni, avagy meg nem történné tenni. De ahhoz, hogy az „ár” cikkkező ur lelke elszorult, „egy mondás ismétlődött előttem és az indokolatlan absurd mondás: a faluban ilyenkor nem szokás prédikálni” ehhez van hozzászólásom. Az „ár” cikkkező ur aggodalmait eloszlatom, azon mondatot indokoltá teszem. Azon mondat egy tökéllő mondása és állítása volt. Azon sorokhoz pedig „hogy mise után egy csoport ember verődött össze a parochiára menő plébános köré, fontos beszélgetésbe merültek, vezetőm szerint a fölött elővéleményeztek, hogy kié legyen a leégett iskola épület helyébe építendő új iskola épület, a község vagy az érsek tulajdona?” van szintén hozzá szólásom. Ha az „ár” cikkkező ur vezetője határozottan mondotta, hogy a plébános arról elővéleményezett, hogy kié legyen a felépítendő iskola tulajdona, községé e vagy az érsek tulajdona, akkor azon vezető egy képzelődő ember lehet, mert arról nem elővéleményeztünk, mert azon iskolának meg van már a tulajdonsa, de jellege is, hanem elővéleményeztünk egy más igen fontos dologról és ezen fontos elővéleményezésnek meg is van már a nyoma a községi képviselőtestület üléséből felvett jegyzőkönyvben. Ha az „ár” cikkkező ur valakit vagy valamit a nyilvánosságra akar bocsátani, úgy győződjék meg előbb a valóval és akkor lépjen ki a nyilvánosságra, mert ellenesetben kénytelen volnék elhinni, hogy cikkkezéseinek nincsenek más fontosabb érdekei, mint saját maga viselkedése, evvel pedig vajmi keveset törődünk.

kus melódia támad, hogy azt halandó leírni nem képes.

A természetimádó Horpács elbűvölve állott egy helyen. Ilyenkor mindig olyan furcsa gondolatok támadtak. Arra gondolt, hogy az ember olyan, mint egy kártyavárat építő gyermek. Sok az alapot sem tudja megcsinálni, sok meg olyan rosszul csinálja meg, hogy a különben kifogástalan épület alatt összeroskad. Más megint mindent megfelelően végzett, csak egy ablakot felejtett nyitva, azon át belopódzott egy kicsike légáramlat s romba dönti az egész művet. Ezek közt megint vannak olyanok, akik csak időtöltésből építettek. Ez a csoport összeszedi a kártyáit és épít előlről. A másik csoport az nem időtöltésből dolgozott, azt cél vezette valami szépet, nagyot alkotni. Midőn ezeknek porba hullik a váruk, nem keresik ki a romok közül a még használható lapokat, mert ezeknek a porba hullott várral a lelkük halt meg. Kevesen vannak, de ilyenek is vannak. Akik talán nem is az ablakot felejtették nyitva, hanem erőszakosan törték rájuk az ajtót.

Olyan meglepődöttnek érezte magát, hogy ő jól építette a várat. Az ő álma boldogság volt, azt elérte.

Lassan indult meg a hazafelé vezető uton, majd mindig jobban és jobban gyorsította lépéseit. Alig várta, hogy feleségét és kis fiát láthassa. A fasorhoz érve letért az utról, s egy pázsittal benőtű ösvényen vágott korosztul. Már jóformán a házhoz ért, midőn hirtelen megállt. A kavicssal beszört föuton jött valaki, pengett a sarkantyuja, néha-néha földre ütődött a kardja. Horpács Istvánnak nagyon elszorult a szíve. Ugy érezte, hogy egy nyitott ablakon fagyasztó, hideg légáram vonul a szobájába s romokba dönti a végtelen bizalom szilárd alapjára épített várat. Hanem aki azt az ablakot felnyitotta, rosszul számított, Kettőt csettent a fegyver ravasza, Horpács

István keze nem remegett egy mákszemnyit sem. A kanyarodónál egy atillás huszár tünt fel, amint hóna alá csapott karddal, ringó lépésekkel valami pajkos couplet-t dudolva, haladt tovább. Horpács arcához emelte a fegyvert.

A közeli házból csendes gyermek sírás szállt hozzá, amire megremegett egész teste. Ugy érezte, hogy két báronypuha meleg kacsó végig simít az arcán s egy sírástól remegő hang sugója a fülebe:

— Apám, édes apám! — Két meleg könyvült a szemében, az apai szeretet két megfizethetetlen drágagyöngye. Elhangzottak már régen a lépések, sarkantyupengés, vidám nóta, mikor Horpács betámolygott a házba. A vadszőlős verandán valaki nevéit szólította.

— Te vagy az István? — Az édesapja volt.

— Én vagyok apám!

— Miért nem jöttél előbb? — Vendégem volt. Persze, hisz nem tudhattad. — Az erdőszél hitte, hogy rögtön összeroskad. Egy halvány reménységű lebegett előtte, mikor remegő hangon megkérdezte:

— Ki volt nálad?

— Az erdőben sétáltam, összejöttem egy régi ismerősünkkel s beinvitáltam Tarnay főhadnagyot. Most ment haza.

Horpács István esze nélkül rohant a szobába s leborult a még mindig sirdogáló gyermek ágya mellé, karjába szoritotta, csittította, csókolta szeretettel.

— Nagyon rosszat álmodott édes! — magyarázta az asszony s mig Horpács szerelmesen ölelte magához feleségét, két puha kar fonódott a nyaka köré s egy sírástól el-csukló gyermekhang sugta a fülebe:

— Édes apám! édes apám!

Ij. Papik Miksa.

Mostanában egy ilyen képzelődő urak agyában sajátságos okoskodások és érvelések tepelednek, kié legyen az iskola, község-e vagy az érseké? Ha az ember kérdezi egy ilyen képzelődő urtól, hogy mi az község? Feleli: a községben levő összes lakosság. Es mi, az plébánia? Feleli: Érsek, plébánia, kántor és harangozó. Nohát ez egy ferde fogalom és felfogás, mely ha a nép életében mély gyökeret vert, a nép elbutítását és erkölcsi tönkrejuttatását vonja maga után, és ennek akkor legkevésbé a plébános az oka, hanem igen is az ilyen ferde felfogásban leledző urak. Példa volt erre Szántova község, ahol azon időben a község lakosságának nagyobb része engedte magát illetéktelen kezektől kormányoztatni, szivökbe be engedték csepegtetni a hitről való ferde fogalmakat, és megfelekedezni arról az igazságról: Obedite praepositis vestris. Engedelmeskedjétek lelki előjáróitoknak, a község nagyobb része félrevezetés folytán magát az érseknél, a hatóságnál erősebbnek lenni vélvén, hátat fordított a hitigazságok örénnek, az érseknek és a hatóságnak, átsapott a schismába. Ennek a képzelődő urak voltak az okai, kik ahelyett, hogy a népet jó utra terelték volna — a községnek meg vannak a maga irányai, de a plébániának is meg vannak a maga irányai, a lakosok és híveknek a község iránt vannak kötelmei, de a plébánia iránt is vannak kötelmei — a néppel érintkezve uton-utfélen mást nem tettek, mint a népek hizelegtek. Község te vagy az ur és nem az érsek! Szedi is most a félrevezetett nép gyümölcsseit, de csak töviseket.

En megmagyarázom az „ár” cikkkező ur vezetőjének, hogy mi az község és mi az plébánia. Mindazon ember, ki e világra született és például Béregen lakik, ezek összességükben kepeznek egy községet, mindazon ember, ki e világra született és Krisztus törvénye szerint az örök életre újra született, azaz megkereszteltetett és például Béregen lakik, ezek összességükben itt kepeznek egy plébániát, mely plébániának az élén lelki élet vezetője a lelkipásztor és az érseknek, mint főpásztornak főhatósága alatt hirdeti Krisztusnak, mint igaz Istennek az égből hozott kereszténység tanát és híveket az üdvösség útján vezet, tehát plébánia nem érsek, plébános, kántor és harangozó, hanem azon községben a megkeresztelt emberek összessége. Bizonyára most az „ár” cikkkező ur vezetője megfogja tudni magának magyarázni és önmagával megértetni, hogy egy plébánia miben és mennyiben különbözik egy községtől; és mikor boldogabb egy község, akkor-e, ha ezen két fogalom háboruskodik egymással, avagy akkor, ha mindkettő céljait tisztelve szép békességben élnek, egymás mellett haladnak kitűzött céljaik felé. Kereszténység isteni mű. Isten a legfelsőbb ur, Istennek hódolattal és alárendeltséggel tartozik minden ember. Minden működésünk Isten mint legfelsőbb Úr szolgálata kell, hogy legyen, hogy Isten mibennünk is éljen, szt. Pál szavai szerint, élek én, de nem én, hanem él bennem Krisztus. Kár volt tehát az „ár” cikkkező ur vezetője gigondolt állítására a béregieket ijeszteni az érsek névvel, mert avval, hogy Béregen róm. kath. iskola van, az iskola nem az érseké, hanem a róm. kath. hívőké, az érsek főhatósága alatt áll.

Béreg községnek nincs oka félni az érsek névtől, mert már sok jót élvezett tőle, most sem feledkezett meg a tűzkárosultakról, hódolattal és hálával is van Béreg község józanul gondolkozó része az érsek ur irányában. Nem tudom magammal megértetni, hogy az „ár” cikkkező ur vezetője, mit akar avval elérni, hogy megjijedj. attól, hogy a béregi iskolák fölött a főhatóságot az érsek ur gyakorolja.

Ha már az „ár” cikkkező ur annyira kiterjeszkedett a béregi ügyekre, hogy a templomba jövet megfigyelte a plébánost, hogy mit csinál a templomban, mit csinált a templomból kijövetkor, megfigyelte a templomban a sokaczkokat és látott fenn is, lent is egy pár sokaczkot olvasóval a kezében, a nagy hőségben heti nehéz fáradságos munkájától elgyengülve, megtörve bóbiskolni és sietett is azután ezen látvánnyal gunyosan a nyilvánosságra kilépni. Hat tisztelt „ár” cikkkező ur! nem tudja a csillagászok azon állítását, hogy a fénylő égi testekben is vannak fekete foltok, úgy a kereszténység fényében is nemcsak vannak, de még láthatók is fekete foltok, csakhogy a kereszténység fényében ilyen fekete foltok nemcsak azon egy pár öreg, a templomban bóbiskoló sokacz, hanem inkább azon képzelődő urak, magokat a közönséges, de templomba járó népnél műveltebbeknek tartó elemek, kiket vásárnap az isteni szolgálat alatt mindenütt, csak a templomban nem lehet látni, erkölcsi életben elég rossz példával a nép botrányára élnek a faluban. És ilyen elitáló látványon nem tudott megbotránkozni és ilyen látvánnyal azután nem tudott a nyilvánosságra sietni?

Tisztelt „ár” cikkkező ur! Nemcsak a szegény sokacz népen van javítani való, hanem

még több a képzelődő uracskákon, azért legjobb, ha mindenki a maga háza előtt söpör és iparkodik a keresztény igazságoknak érvényt szerezni.

Bedzsula Bálint
plébános.

Tüzek Bács megyében.

A lefolyt héten is a megye majdnem minden részében volt tűz, mely nagy pusztításokat vitt véghez. Erről tudósítóinknak alábbi értesítései számolnak be:

Bácsóváros. *Radojesin* Luka cséplőgépe, *Radojesin* Jóna 300 kereszt luzája cséplés alkalmával teljesen leégett. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

Bodrogmonostorszeg. F. hó 28-án délután Bogner Jakab monostorszegi földműves szerűjén kigyulladt a cséplés alatt levő gabona. A tűz rohamosan terjedt. A nagy szárazságban a mentésről szó sem lehetett. Mindenki csak a két tűz közé került cséplőgépre gondolt és azt nagynehezen sikerült is kivonszolni, csupán az elevátor lett a tűz martaléka. A szűrűn levő csépeletlen gabona- és szalmakészlet porig égett. A termények részben biztosítva voltak. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

Zombor. A Speizer-féle téglagyárban július 27-én tűz ütött ki. A gyorsan közbelépett segély a lángok tova terjedését megakadályozta. A kár jelentéktelen.

Topolya. Kovács Ferencz itteni iparos ná dasfedelű háza július 27-én kigyulladt s teljesen leégett. Sok gabona és élelmi cikk is martalékkul estek a lángoknak.

Tündéres. Július 28-án az itteni nagyvendéglő istállójában tűz ütött ki, melynek áldozata lett egy gyolcsostótnak 2 gyönyörű lova, kocsija és nagymennyiségű ruházati cikkek.

Zombor. A belügyminiszter a következő leiratot intézte az alispáni hivatalhoz: Az ország minden részéből érkezett jelentések alapján azon tapasztalatot szereztem, hogy a nap-nap után előforduló és sokszor egész falvakat és városrészeket elpusztító tüzvészek alap okát az képezi, hogy a tűzrendészeti szabályok be nem tartatnak és különösen, hogy a takarmány és szalmas gabona termének a községek belterületén való felhalmozását tiltó szabályok kellő szigorral végre nem hajtatnak. Felhívom ennél fogva az alispán urat, hogy a tűzrendészeti és tűzbiztonsági övintézkedések, különösen pedig a takarmány és szalmagabona elhelyezésére és az utóbbi elcséplésére vonatkozó szabályrendeleti rendelkezések szigorú betartását fokozottabb erélyvel ellenőriztessék.

Dávod. A községünkkel határos *Freund*-féle birtokon a napokban leégett 750 kereszt buza és a cséplőgép. A gép és a gabona is biztosítva volt.

Nyilatkozat.

Béregben a folyó hó 20-án pusztított tüzvész alkalmával leégett szegény nép biztosítási összegének liquidálása végett folyó hó 24-én megjelent községünkben az I. magy. ált. biztosító társaság képviselője s az ekkor megejtett becslés után a f. hó 27-én ismét, amikor is a közsegélyre különben is nagyon reászorult népek, szám szerint 51-nek a biztosítási összeget, kivéve az 1000 korona vagy ennél magasabb összegűeket, melyeket csak az igazgatóság utalványozhat, összesen 14,299 koronát a helyszínén minden levonás nélkül nyomban ki is fizetett s dicséretére legyen mondva nevezett társaságnak azon körülmény, hogy a liquidációt olyannyira humanus módon eszközölte, hogy nemcsak a leégett érdekelt legnagyobb megelégedésére, hanem az egész község csodálkozására csak két évi biztosítási díjat vont le a felektől, míg a többi társaságok eddig megjelent képviselői a liquidációt nagyobb levonásokkal eszközölték, de még mindig nem fizették ki.

Mindenesetre azonban legszomorubb jelen esetben azon körülmény, hogy egyes társaságok, kiknek részben van, részben pedig nincs helyben képviselőjük, nemcsak hogy nem liquidáltak, de némelyeknek még tudomásuk sincs arról, hogy érdekelt feleik mily szerencsétlenek lettek a tüzvész következtében s hogy mennyire reászorultak és várnak ezen — a kár mérvéhez majdnem párányi, de nagyon is szükséges — segélyre.

Béregben, 1904. évi július hó 30-án.
Az előljárási nevében

Grosser Lajos
jegyző.

Szarvasmarhakiállítás és díjazás Mélykuton.

— Saját tudósítónktól. —

MÉLYKUT, 1904. augusztus 1.

Mélykuton július 31-én a „Bácsmegyei Gazdasági Szövetség“ szépen sikerült, díjazással egybekötött szarvasmarha-kiállítást rendezett, mely kiállításra Mélykut és a szomszédos Jánoshalma községek gazdái vezették fel szarvasmarháik legjavát és ezzel is tanujelét adván annak, hogy az állattenyésztés terén mily örvendetes haladást tettek az utóbbi időben.

A kiállítás megnyitására a községbe érkezett *Latinovits* Géza bácsalmási országgyűlési képviselő *Szutrély* Lipót bácsalmási főszolgabíró kíséretében, kiket a községi előljárási, a képviselőtestület számos tagja, a környékből ez alkalommal összesereglett nagyszámú értelmiség és gazdaközönség fogadott a község ház előtt, élükön *Kovács* Sándor községi aljegyzővel, ki is az érkezőket ékes szavakban üdvözölte. Az egybe gyűltek innét mindannyian a közelben rendezett kiállításra vonultak, hol a felvonulókat *Drégely* Kálmán tanító fogadta.

Ezután *Latinovits* Géza többek kíséretében egy díszesen készített sátoremelvényre ment s innét lelkesítő, ékes szavakban buzdította a gazdaközönséget az állattenyésztés felkarolására és a szövetségre s a kiállítást megnyitották nyilvánította. A zajos éljenzéssel fogadott beszéd után *Galambo* Sándor igazgató lépett elő, ki a gazdaközönséghez buzdító szavakat intézett.

Ezután a bíráló bizottság a következőképen alakult meg: elnöke lett Lipovniczki Imre (Mélykut), tagjai Bagáry Kálmán (Szeged), *Szutrély* Lipót (Bácsalmás), *Galambo* Sándor (Óbecse), *Rosenberg* Mátyás (Kunbaja), *Madzinyi* Géza és *Kazinczy* Ferencz (Jankovác).

A bizottság másfél órán át tekintette meg a 200 darabot meghaladó állatállományt.

A szemle befejezése után a bíráló bizottság a község házához vonult, ahol a bírálatot ejtette meg.

Díjakat és okleveleket a következők nyertek:

25 koronát *Borsos* Mátyás (Mélykut.) 20—20 koronát *Bagóczki* János (Mélykut) és *Bényi* Pál (Mélykut.) 10—10 koronát *Mikó* János, *Szücs* Péter és *Malustyik* János mélykuti lakosok. 5 koronát *idb. Lipka* János (Mélykut.)

A mélykuti takarékpénztár díjazásul ez alkalomra 2 drb. 10 koronás aranyat ajánlott fel, melyek közül az egyiket *Alfási* Pál (Mélykut), a másikat *Balog Ignác* (Mélykut) nyerte.

Diszoklevelet nyertek: Mélykut község, *Kovács* József, *Dóra* György, *Radvánszki* István és *Kiss* Márton (mélykuti) és *Komáromi* Gergely (jánoshalmi lakosok.)

Elismerő oklevelet nyertek: *Rasztik* Boldizsár, *Csorba* Mihály, *Bakos* Gábor, *Rostás* Márton, *Szalai* István, *Iván* György, *Mikó* Mihály, *Doszpod* József, *Tokodi* András és *Bagóczki* János mélykuti, *Haeger* János, *Faddi* Benedek és *Csorba* György jankováci lakosok.

Az eredmény kihirdetése után dr. *Zgama* Károly mélykuti administrator mondott a közönség nevében köszönetet ez ügyben kifejtett fáradozásaiért *Latinovits* Géza orsz. gyűlési képviselőnek, ki a köszönő szavakra meghatottan válaszolt, biztosította választóit további lankadatlan buzgalomról és jóindulatáról.

Ezután a közönség templomba vonult. Mise után a megítelt díjak és oklevelek kiosztattak.

Mélykut község képviselőtestülete a kiállítás céljaira a községi pénztárból 20 koronát szavazott meg, a „Mélykuti tkpénztár“ jutalmára 2 drb. 10 koronás aranyat adományozott.

E nagylelkű adományokért a kiállítás rendezősége ez uton is hálás köszönetet mond.

—ly.

HIREK.

A képviselőházból.

A képviselőház idei ülészakán a végvonaglás tünetei mutatkoznak. A képviselők közül alig

jár valaki a Házba, úgy, hogy a határozatképes számot, a 40-et is nagy kinnal lehet csak összehozni. A bácskai honatyák közül is azok vannak Budapesten, akiket hivatásuk szólított föl. *Rohonyi* Gyula már hétfőn kora reggel a Házban volt, mert azt hitte, hogy az igazságügyi tárczára még aznap kerül rá a sor. De hiába öltötte magára szalonruháját, előadói beszédjét csak másnap mondhatta el. Felszólalását, mely rövid, de magvas volt, nagy figyelemmel hallgatták a Ház minden oldalán. — *Bárá Vojnits* István, mint a szabadelvűpárt ügyvezető alelnöke még megteszi az utolsó hivatalos intézkedéseket, hogy azután, ha a Ház kapui bezárultak — a mi aug. 10—15-ike felé várható — nyugodtan tehesse meg amerikai útját. — *Latinovits* Gézát is ez az út foglalkoztatja. Borsódi birtokán már napok óta rendezgeti podgyaszát, no meg a kodakot, melynek ugyancsak lesz dolga a *saint louis* kiállításon. — *Mihálovits* Kornél Zombor melletti birtokán családjával és sógorával, *Zákó* Istvánnal tölti szabadságát. — *Lovász* Márton most készűl battinai birtokára. — *Gromon* Dezső a *Vampatics*-ben és a *Gerbaud*-ban nyaral, természetesen a megfelelő kísérettel.

Gánóc!

Ne ijedjen meg ez ismeretlen névtől a nyájas olvasó, mert biztosíthatom, hogy ha e kedves, szép és csendes helyen egy pár hetet töltött, úgy jár vele mint egy szellemességéről épűgy mint magyaros szókimondásáról általán ismert tiszamenti plébános mondta a Tiszától a Dunához, onnan vissza a Tiszához disponált káplánnak, „úgy e mondtam öcsém: ki a Tisza vizét issza, kívánczik oda vissza.“

Igaz, hogy a káplán kívánsága meghallgatása nélkül felsőbb rendelkezésre kénytelen föl szedni sátorfáját és költözni, de egészen más az, ha valaki édes hazánk legszebb, természeti csodákban leggazdagabb és havasalju levegője miatt a „kutyánapok“ alatt annyira kívánatos Tátrát keresi föl. A három Tátrafüred, Tátra-Lomnicz, Barlangliget, Csorbató nem szegény embernek való. Széplak, Matlárháza, a Huszpark Poprádon, a turista szálló felhőn már inkább megfelel azoknak, kik kevesebb költséggel óhajtják a munkában vagy idegizgató szórakozásokban szerzett modern betegségeiket, az idegességet gyógyítani. Megesik azonban, hogy az ember nem annyira beteg, mint nyavalyás. Teszem azt nyomorbas vagy csúszos, vagy mindkettő. Hová akkor? Hogy kötheti össze a hasznosat a kellemessel?

Fürdő a tisztálkodásra a Tátrában mindehnyütt található. Luxus fürdőt törpefenyő kivonattól nem olesó pénzért a legtöbb helyen készítenek. Föltéve azonban, hogy valaki nyavalyás, annak Gánócra kell menni. E gyógyfürdőhely a turista világ központi találkozó helyéhez Poprádhoz közel fekszik gyalog, még közelebb kocsin de vasuti állomással is bír. Ilyen ugyan, hogy Gánóc a tele bugyellárisu, naponta 2—3-szor térzenét és nagyszámú elegáns publicumot megkivánó üdülőknek kevésbé alkalmas, mint azoknak, kik csúztól megviselt, elgémberedett tagjaikat és tulzsiros ételektől tönkrement stomachusokat akarják reparálni. Gánócznak természetes meleg kenes vize reggel melegen élvezve kellő diéta mellett igen jótékonyan hat a gyomorra, meleg fürdője pedig a már idült csúztól eredő fájdalmakat is enyhíti, gyógyítja. Benn a fürdő telepen van a szép fiatal fenyveserdő, melynek illata oly jótékonyan hat a többé-kevésbé megviselt fürdőre, mely a mostani tulajdonos által az egész most még üres területre ki fog terjesztetni. Ha a lakásviszonyok — értem az ajtók és ablakoknak, némely szobákban szükséges kijavítását és belső táblákkal való ellátását — rendezve lesznek, úgy Gánóc, nemcsak mint központban, igen szép helyen — északról dombháttól földve — fekvő csendes üdülőhely, de mint valódi gyógyfürdő — kényelmes porcellán és minden légvonattól ment, minden igényt kielégítő langymeleg zuhanyokkal felszerelt tukófürdőjével — első helyen ajánlatos, úgy az üdülőknek, mint a betegeknek.

No de — mondhatja valaki — én nem a csuzomat és gyomromat akarom gyógyítani, hanem megyek hazulról a nyári időszakban, mert az így modern, különben megszólának az emberek. Feleletem erre, hogy az ilyenek is Gánócra menjenek. Mert — mint említém — Gánócra Poprádhoz, mint turista központhoz, csak egy séta, és így a magas Tátrához is igen közel fekszik, hogy hallgatással ne mel-

lőzzem, miszerint a világ 8-ik esodáját a magyarok büszkeségét, a melyet valljuk be, több porosz keres föl, mint magyar — dobsói járgarlangot, a remek szép sztraczenai völgyet is Gánóezáról lehet a legalkalmasabban megtekinteni.

Ne feledjük még a magyar közmondást: „Étel, ital, álom. Szükséges e három.” Itt se találunk kifogásolni valót, ha csak talán konyhát nem keresünk. A gánóezi fűrdővendéglőben ugyanis mérsékelt — olcsóbb, a Tatránban alig akad — áron még a legkényesebb igényeket is kielégítő magyar konyhát, és kitűnő magyar — miskolezi — pinczét találunk. Ha még a figyelmes kiszolgálást is megemlítem azt hi szem, hogy a nyájas olvasó nem kételkedik, hogy akár gyógyítkezés, akár üdülés végett keresi fel Gánóezot, ott olcsópénzért, otthoni kényelemre talál. Experto crede Ruperto.

Vaskalapos.

Lapunk vezére. *Latinovits* Géza orsz. képviselő e hó 9-én Fiuméba utazik, onnét pedig 3 havi tartózkodásra Amerikába utazik.

Molnárné Radich Jolán, lapunk illusztris főmunkatársa, az edesszavu író, néhány hét óta a budakeszi erdőben levő *Erzsébet-szantori*umban tartózkodik megrongált egészségének helyreállítására. Az a sok ezer ember, aki Molnárné Radich Jolán tárczáit és költeményeit nagy lelki gyönyörűséggel és mohó vágygall olvassa, bizonyára arra kéri az isteni gondviselést, hogy a mi jeles tollu munkatársunknak adja vissza egészségét, hogy irodalmi munkásságát nagy gyönyörűségekre fokozott kedvvel és ügy-szeretettel tovább folytathassa.

Hivatalvizsgálat Ujvidéken. *Latinovits* Pál főispán *Szalay* Frigyes főispáni titkárral a napokban behatóan megvizsgálta az ujvidéki szolgabírói hivatalt; néhány kisebb alaki hibáktól eltekintve általában rendben talált mindent.

Uj ügyészi megbízott. Az igazságügyminiszter dr. *Decsy* József topolyai ügyvédet az ottani járásbíróihoz ügyészi megbízottá nevezte ki.

Zenta város főügyészévé dr. *Ellinger* Jenőt választották meg a napokban tartott rendkívüli közgyűlésen.

Az adóhivatalok köréből. A pénzügyminiszter *Pápay* István nagymartoni adóhivatali ellenőrt a *németpalánkai* adóhivatalhoz pénztárnokká, *Dickmann* Jakab *hodsági* adóhivatali gyakornokot pedig ugyanoda adóhivatali ügyvédnek nevezte ki.

Tanitójubileum Apatinban. *Rauschenberger* János apatini tanító e hó 10-én üli meg tanítóságának *negyvenedik* évfordulóját. Karársai és volt növendékei nagy ünnepre készülnek ez alkalomból.

Uj segédtelevkönyvvezető. Az igazságügyminiszter *Balint* Károly ujvidéki törvényszéki írókot Bács-topolyára segédtelevkönyvvezetővé nevezte ki.

Csendőri vizsgálat. *Bányai* Sándor csendőrszázados a napokban vizsgálta meg a Tiszamenti csendőrsőrk ügykezelését.

A vaskuti plébánia adminisztrátorává *Gauder* István ottani káplánt nevezte ki az érsek az elhunyt *Pilger* Nándor helyébe.

Tanitóválasztás Nemesmilitcsen. Nemesmilitcsen kántortanítóvá *Oika* József szabadkai tanitót választották meg *Töröki* József bajmoki tanítóval szemben.

Hadzsy János szobrára 400 koronát adományozott Bács-topolya szombaton tartott közgyűlésében.

Dr. Galambos Pál. Ezt a széphangzást magyar nevet viseli augusztus 1. óta dr. *Grünbaum* Pál óbecsei ügyvéd, megyei közéletünknek egyik jeles tagja. A hivatalos lap közlése szerint ugyanis ő és *Ferencz*, *Imre* László, *Sándor* István és *Mária* Zsuzsanna gyermekei vezetéknévüket *Galambos*ra változtatták.

A Bácsmegyei Napló ismét szerkesztőt cserélt. Augusztus 1. óta *Dugovich* Imre a felelős szerkesztő, aki tavaly lépett ki a lap kötelességéből.

Színészet Topolyán. *Zoltán* Gyula színtársulata Szenttamásról Topolyára ment, ahol néhány estét át játszott. Onnét Obecsére megy.

Házasságok. *Verner* Hugó tb. szolgabíró a napokban tartotta kézfogóját *Szaich* Melánia kisasszonnyal, perniczai *Szaich* Gyula kati jegyző és neje szül. Antal Irén urnó szeretetreméltó és művelt leányával.

Diamant Salamon budapesti kereskedő eljegyezte *Baruch* Aranka kisasszonyt, *Baruch* József szabadkai baromfiexporteur kedves és művelt leányát.

Kazal József bajai nyomdatulajdonos e hó

6-án tartja esküvőjét *Bernhardt* Rózsa urhölgygel.

Szántó János budapesti magántisztviselő eljegyezte *Klein* Gizella urnót Szabadkáról.

Rosenfeld Gyula topolyai kereskedő eljegyezte *Wittenberg* Teruska kisasszonyt Topolyáról.

Szilvássy Simon bajsai tanító a napokban tartotta kézfogóját *Tóth* Ida kisasszonnyal, Százmán Károly bajsai plébános hájos és művelt hűgával.

Eber Sándor bajai képezdei tanár feleségül vette *Bartsch* Juliska kisasszonyt, néhai dr. *Bartsch* Samu képezdei igazgató leányát.

Községi bíró választás Temerinben. *Mezey* Imre főszolgabíró elnökle a felyő hó 1-én Temerin községben *Bujdos* Pál ottani lakos egyhangulag községi bíróvá választott. A jelenvolt nagyközönség *Mezey* Imre főszolgabírót — mert a nép kedvenczetét kandidálta, nagy óvációban részesítette.

Tisza Istvánfalva. Járek község a községek nevének megváltoztatása alkalmával „*Jármos*” nevet kapta. A községi képviselőtestület és öszlakosság kérelmére *Mezey* Imre főszolgabíró közbenjárása folytán ez új nevet megváltoztatták, még pedig a miniszterelnök neve után *Tiszaistvánfalvára*.

A Bácsmegyei Kör hangversenye A Bácsmegyei Kör hangversenyének sikere érdekében most teszik az utolsó intézkedéseket. A helyi rendezőkön kívül *Piukovich* Elemér, a kör főtíkára fejt ki nagy buzgalmat. *Herzeg* Ferencz is beküldte már erre az alkalomra írt tárczáját, melynek „*Apró igazságok*” a czíme.

Uj gözmalom a megyében. *Zsarkó* Ferencz mélykúti gözmalomtulajdonos, aki nemcsak a gyári ipar terén működik nagy sikerrel, hanem a tollat is ügyesen forgatja, a Szabadka határában levő *Mérges-pusztán* a modern technika minden követelményének megfelelő új gözmalom épít.

Sülyedő földek. Magyaránizsán *Barát* János földje a Tiszaparton öt méternyre lesüllyedt a természellel együtt. A sülyedés nagy robajjal hajnalban történt. Emberéletben nem esett kár.

Halálozások. *Csath* Lajos szabadkai honvédezedes, állomásparancsnoknak hétfőn a hajnali órákban 51 éves korában meghalt. A megyei társadalomnak közkedvelt és általában becsült tagja volt s így elhunyt mindenütt, ahol a szimpatikus férfiut ismerték, nagy, őszinte részvétet kelt. A család a következő gyászjelentést boesátotta ki:

Ösz. Kozmatelki *Csath* Lajosné bajsai *Vojnich* Berta megtört szívvel jelenti, hogy felejt hetetlen férje Kozmatelki *Csath* Lajos ur m. kir. honvédezedes a szabadkai 6-ik honvédegyalozred parancsnoka, a katonai érdemekre szent, a hadi érem, a III. osztályu katonai szolgálati jelvény, a *Mária* kereszt és a perzsa császári nap és oroszlan rend tulajdonosa a f. 1904. évi augusztus havának 1. ső napján hajnalban jobblétre szenderült. Hült tetemeit augusztus 2-ik napján d. u. 5 órákor kíséjük ki az I. kör, 173 számu gyászházból az ugynevezett bajai temetőben levő családi sírbolta. Lelke üdvéért az engesztelő szent mise áldozat ugyancsak augusztus 2-án d. e. 10 és fél órákor a szabadkai szent *Teréz* templomban mutattatik be a mindenek Urának. Szabadka 1904. évi aug. hó 1-én. *Aldás* emlékére!

Mihályovits Jován óbecsei gör. kel. tanító 50 éves korában elhunyt Nagy részvét mellett temették el.

A paticsi versenyek. A szabadkai sport egylet augusztus hó 7-én fogja megtartani ezidei ső versenyt, mely a következő: Délélt 11 órákor: 1. 100 m. uszás, 2. 500 m. uszás. Délután 3 $\frac{1}{2}$ órákor: 3. 2000 m. megnyitó kerékpár verseny, 4. Sülydobás (handicap), 5. 60 yard futás, 6. 3 ang. mérföldes gyaloglás, 7. 15 klm. kerékpár verseny vezetéssel, 8. ruderás, 9. 1000 m. gyaloglás, 10. 400 m. futás, 11. Sziertornázás, (korlát és nyújtó) egy-egy erő és egy-egy szabadon val. gyakorlat, 12. 200 m. gát futás 90 cm. gáttal. Tel 1 korona, a szabadkai sport egyleti tagoknak 50 fillér. Nevezések f. é. aug. hó 5 ig küldendők be *Matkovich* Miklós „*Sz. S. E.*” művezetőhöz Szabadka. Díjazás: a 6., 7. 8. és 10 sz. versenyekben első ezüst érem és tiszteletdíj, második ezüst érem, harmadik bronz érem, a többi számokban első ezüst, második bronz érem és harmadik oklevelet nyer. Helyárak: Páholyülés 2 kor. 50 fill., ülőhely 1 kor. 50 fill., állóhely 50 fill. A szabadkai sport egylet ugy férfi és női tagjainak: Páholyülés: 2 kor. és az ülőhely 1 kor. A tanulóknak az ülőhely 1 kor., állóhely 30 fill. Megjegyeztetik azonban, hogy a kedvezményes jegyek csak a sport egyleti helyiségben naponta d. u. 5 órákor válthatók. Este 9 órákor társas vacsora a

paticsi nagyvendéglőben, melyet a díj kiosztása fog követni.

Megszökött szerelmek. *Pető* Károly asztalos segéd Szegeden dolgozgatott régebb idő óta. Megismerkedett ott *Oláh* Jánosné 17 éves *Juliana* nevű leányával ki iránt szerelmre gyuladt. A legény és a leány elhatározták, hogy megszökönek együtt Szegedről Végre is hajtották szándékukat s pénteken a délutáni vonattal megugrottak Szegedről, s Zentára jöttek. A leány anyja tüstént utánok jött s panaszt tett a rendőrségnél. A szerelmek ennek nesztét vették és odább állottak.

Érdekes ítélet vadászterületek bérbeadásánál. Szabadka városa múlt évi december 13-án megtartott árverésén a városi vadászterületek bérbeadtak és a következő tanácsülésen az árverés jóvá is lett hagyva. Dr. *Miloszavlyevics* Milan törvényhatósági biz. tag az árverés ellen a közigazgatási bírósághoz felebbezett, a honnan ma érkezett meg az ítélet, amely szerint ugy a tanács, mint a közgyűlés utólagos jóváhagyása hatályon kívül helyezettek és új árverés megtartása rendeltetik el. Az ítélet azzal van indokolva, hogy a vadászati és községi törvények értelmében ugy az árverési feltételek és médozatok előzetes megállapítására, valamint az árverés jóváhagyására egyedül a közgyűlés jogosult, továbbá hogy az árverési hirdetmények a *hirlapokban* és a szomszédos községekben közzéteendők. Miután pedig a törvény ezen intézkedései be nem tartattak, a közigazgatási bíróság a fenti értelmében hozta meg ítéletét.

Végzetes kocsikázás. Obecsen a múlt vasárnap délután *Tolmáts* Mita, *Tolmáts* N. nyug. honvéd százados, *Radvojevics* Szevetolik és *Nityin* M. P. vigan borozgattak *Nityin* aracsi kereskedő lakásán. Este felé a házigazda felkérte vendégeit egy kis séta kocsikázásra, kik bele is egyeztek. Haza jövet a séta kocsikázásról, a tüzes véru lovak valamitől megbokrosodtak s széleseben száguldtak tova. A megvadult lovak a kapunak mentek, ennek következtében a kocsis összetörött s *Tolmáts* Mita, ki elől ült, oly szerencsétlenül bukkott ki a kocsiából, hogy lábát törte s testén súlyos sérüléseket szenvedett. A többiek szintén megsérültek, de jelentéktelenül.

Nagy szerencsétlenség Tiszakálmánfalván. Titeli levelezőnk írja nekünk a következő hajmeresztő szerencsétlenséget: *Anton* György tiszakálmánfalvi szeszifőző az udvarában levő kutnak kitisztítására *Paripov* Szima és *Lutz* Mihály Káty községi lakosokat fogadta fel. *Lutz* Mihály, amidőn a kutba lement és az első réteget megbolygatta, mérges gáz ömlött ki, mely pillanat alatt megölte. *Paripov* Szima látva társának veszedelmét, segítségére ment, de alig ért a kutnyilásán egy ölnyre, a gáz őt is elkabította, a mélységbe zuhant és szintén meghalt. Mindkettő segítségére *Anton* György tulajdonos indult, de már nagyobb óvatossággal, mert derekára kötelek kötöttek, azonban a midőn a mérges gázomléshoz ért, a veszélyt kezével jelente, de amikor fölfelé huzták, a kötélből kicsuszott, alázuhan és szintén meghalt. *Anton* György sógora *Gollman* Jakab akarta már most a lent levőket megmenteni, de alig ment le egy ölnyre, a veszélyt jelezve, kihuzták, de már ajultán, azonban őt sikerült életre hozni, de azért ma is beteg még. Az elhaltak után 3 özvegy és 12 árva maradt. A részvét az egész járásban általános irántuk. Borzasztó már a szerencsétlenség halála is, de még borzasztóbb volt a kutból való kivételük. Miután oda lemenni nem lehetett, a hullákat tűzoltócsákyakkal szedték ki és bizony egyiknek-másiknak a hasába akadt és kiszakadt a csákyja s így a holttest a kutba visszazuhan.

Ahol sok pálinkát isznak. Monostorszegi tudósítónk lapunk egyik számában ostarozta azt az anomáliát, hogy Monostorszegén, a közutakra kiültetett termő eperfákat a selyemtenyésztőktől elvonták az eperpálinka főzés céljára. Most egy statisztikát közöl velünk, mely izesztó képet nyújt arról, hogy az alkoholizmus milyen horribilis arányokat öltött. A községben van 13 pálinkafőző-készülék, melyell mindogyike (a kazantulajdonosok bevallása szerint) átlag 400 kazánra való törkölyt főzött ki. Egy-egy kazán átlag 15 liter pálinkát adott (de adott 25-30-at is), így hát nem kevesebb mint 78000 liter (mondó 78 ezer l.) pálinka jutott az 5 ezer lelket számláló községre. A selyemtenyésztők száma pedig stagnál! Hogy aztán még mennyi pálinka fogyott és fogy el a koresmákban és a pálinkás butikokba, arról a községi elöljáróság adhatna talán felvilágosítást mert a község a regalebéről.

Orvostudományi felolvasás Szentülöpön. Szentülöpi munkatársunk írja nekünk: *König* Endre V. éves orvostanhallgató szombaton este az itteni Olvasókörben a tüdővészről tartott elő-

adást, melylyel az egészségügynek ezen ifju apostola a helybeli előkelő társaságot illetőleg a szünnapoló diákságot ezen csendesen pusztító betegségről kioktatta és az ellene való védekezésre lelkes szavakban felhívta. A Bácsmegyének van tudomása arról (hiszen e tekintetben közre is működött), hogy ezen szerfelett fontos egészségügyi kérdésben a bácsbodrogmegyei orvosi fiók szövetség már egy-két év előtt foglalt állást és azt a többi közt a megyei egészségügyi bizottság elé is terjesztette. A mozgalom a fiókszövetség ágilis titkáranak, dr. Rényi Józsefnek tanulmányai és gyakorlati kísérletei nyomán indult meg és a védekezésnek eddigi két kiművelt módjára, a sanatoriumra és a dispensairere terjed ki. Amaz főképen Németországban, emez Franciaországban és Belgiumban otthonos. Hozzá tehetjük, hogy a védekezés teljes lesz, ha az minden községben is, bármily szerény módon szerveztetik. Itt tehát két áramlatot veszünk észre, mely egy nagy egészségügyi szolgálat mederében folyik és örömmel látjuk, hogy azok egymásba olvadnak azon meder kiszélesítésére és mélyítésére. Mert míg a fiókszövetség azon fáradozik, hogy a megyét tételes intézmények hozatalára, a megyei sanatorium és járási dispensairek intézetenek felállítására bírja és ezen törekvésében sok bajjal küzdve, lassan halad a cél felé: König kezében egy bator — ne mondjam merész — önkéntest látunk előbukkanni, ki mintegy az ellenség öldöklő táborából szabadulva, most az ellen intéz rögtönzött portyázást, bajtársait, az ifjuságot tüzelvén a harcra. És a fiatal ember nem készülletlenül és kellő felszerelés nélkül indul támadásra: évekig járt Wörishofenbe veszélyben forgó egészsége javítására, tavai a magyar sanatoriumot Budakeszen, ez idén a németeket látogatta meg és tanulmányozta Münchenben, Nürnbergben. Mi üdvözljük a fiatal bajnokot, ki a tuberkulózis elleni riadót fujja megyénkben, hogy mi is részt vegyünk a mivel emberiség harcában, azon ádáz ellenség ellen, mely inkább pusztít, mint kolera és háboru.

Uj templom Bácsalmáson. A bacsalmási rom. kath. templomot ujja alakítják. Az építési munkálatokat budapesti vállalkozóval végeztetik.

Bucus Jánoshalmán. Jánoshalmán — mint levelezőnk írja — a szokásos évi bucsu július hó 31-én tartatott meg, természetesen az elmaradhatlan verekedéssel, — de nagyobb vérontás nélkül, — mivel a résen állott csendőrség és rendőrség meggátolta.

Család ünnep Katymáron. Szép ünnepély folyt le Katymáron — mint nekünk onnan írják — f. hó 25-én. A köztisztelőben álló *Hümpfner* család tartott jubileumot, mert 100 éve annak, hogy Soroksárról Katymárra telepedtek. Az ünnep háladási istentisztelettel kezdődött, melyet *Hümpfner* Alajos őrszállási plébános végzett nagy segédlettel. Szent mise után a rokonság elment *Hümpfner* Antalnak, az ünnep rendezőjének uj, csinos lakásába. Az uj házat *Hümpfner* plébános felszentelte. A házszenelést baraságos ebéd követte, mely alatt *Gärtner* Sándor plébános rövid beszédben kifejté, hogy a tiszta erkölcs és igaz vallásosság képes csak a nemzeteket és családokat fentartani. Majd *Ditelján* István, helybeli káplán köszönté fel a jubiláló rokonságot. A délutáni órákban oszlott szét a 90—95 tagból álló rokonság.

Öngyilkosság Bajsán. Majtán András 58 éves bajsai lakos f. hó 30 an reggeli 3—4 óra között az udvarában levő fára fölakasztotta magát tettének észrevételekor már halott volt. Öngyilkosságának oka a nyakán levő nagy kiterjedésű kelevény miatti nagy fájdalom volt.

Palics fürdő kiépítéséből nem lesz semmi. Tehát tényleg sikerült az, a minek sehogyse lett volna szabad sikerülnie; Palics kiépítéséből nem lesz semmi! A szabadkai tanács ugyanis tegnapi ülésén kimondotta, hogy a Parafatársaságnak Palics kiépítését illető összes ajánlatait mellőzi és a társasággal erre vonatkozólag mindennemű tárgyalást megszakít. — Az ellenzők akciója tehát elérte a célját és most Palics — nyugodhatsz békével!

A tüdővész pusztítása magyénkben és városunkban. A belügyminiszter jelentése szerint 1902. ben Magyarországon tüdővészben elhalt 75,145 egyén. Ebből esik Bács-Bodrog vármegyére 250 ik Szabadka sz. kir. városára 58 egyén. Az 1903 ik esztendőre már sokkal több halálozás esik. Az erről szóló statisztikai kimutatást a napokban bocsátja ki a belügyminiszterium.

Táncmulatság Palicson. A szabadkai egyetemi fiatalság folyó hó 6-án táncestélyt rendez Palicson.

Bicskázó tamburás. Krizsán Lukács kishegyési tamburás I. évi januar 24 én éjjel a bátyjával mulatozott a Hermez-féle kocsmában. Betért ide később Klamár Barnabás is Molnár Antal barátjával. A mulatozó legények hamarosan egy társasággá alakultak, mire Klamárnak olyan jó kedve támadt, hogy a kocsmá asztalt minden rajta lévő itallal együtt felborította. A bor és sör mind Krizsán ruhájára ömlött. Krizsán ütással válaszolt, egy borosüveget vágott Klamár fejéhez, ez utóbbi erre botütést mért Krizsánra, aki ekkor már bicskát rántott. A bicska láttára Molnár kiverte Barnabást a kocsmából, 8—10 perc múlva Krizsán is kiment. A bicska még mindig a kezében volt. Klamár a bicskától megijedt, felemelte botját, hogy védekezzen, de közben felbukott, a tamburás reáesett és úgy mártogatta belé a bicskáját, hogy Klamár tüdőserületét szenvedett, aminek következtében kerek 5 hétig volt beteg, miközben gyakran vért köpött. Ezen ügygel foglalkozott ma a szabadkai kir. törvényszék, mint büntető bíróság Marián Miklós elnökelete alatt, mely a vádlott Krizsán Lukácsot Papp Sándor dr. kir. alügyész vádbeszéde után súlyos testi sértés vétségében mondotta ki bűnösnek és ezért 3 havi fogházra és 20 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Megszüntetett eljárás. Lörincz János tolyai gazda azzal vádolta Bador Mihályt, hogy 1903. augusztus és szeptember hónapokban az ő padlásáról meghatározhatatlan mennyiségű morzsolt kukoriczát lopott. Minthogy a mai főtárgyaláson, melyen Marián Miklós kir. törv. bíró elnökölt, ezt a tényt egy tanu sem igazolta, a sértett pedig meg sem jelent, — Papp Sándor dr. kir. alügyész a Bador ellen lopás büntette miatt emelt vádat elejtette és így a szabadkai törvényszék Bador Mihály ellen a további eljárást megszüntette.

Plébános beigtatás Bácsujfalun. *Pfalz* Jakab ujonnan kinevezett bacsujlaki plébánost vasárnap iktatták be, nagy, lényes ünnepség közt új állásába. Dr. *Steece* György apatini apátplébános magasröptű, szivreható beszédet intézett ez alkalomból Pfalzhoz. Disznise után ebéd volt a plébánián, melyen a környék színe-java volt jelen, és számos felkösztető hangzott el. *Pfalz* Jakab a pápára, a királyra, az elöljáróságára és dr. *Steece*re emelte poharát. A kerületi papsgal nevében *Evetovics* Iván báci plébános Pfalzra mondott tőszót. *Adamovich* horvát képviselő, cs. és kir. kamarás szintén a plébánosra üritette poharát. *Buday* Gergely és *Rácz* Soma zombori tanárok, mint a nemzeti szellem ápolójára, ugyancsak Pfalzra emelte poharát.

A bezdáni bajai közutnak müttá való átalakítását is bevette a közigazgatási bizottság az uthálózati tervezetbe.

A Kühne Ede-féle gépgyár, mely kizárólag magyar gyártmányt bocsájt forgalomba, e hó folyamán nagy raktárt létesít Zomborban, a város központján. A cég megbízottja ma, csütörtökön tárgyalta ez ügyben *Latinovits* Géza orsz. képviselővel és *Galambos* Sándorral, a Szövetség igazgatójával.

Tűzoltói ünnepély Bácsan. Báci levelezőnk írja: A báci önk. tűzoltók szombaton szép ünnepélyt rendeztek, abból az alkalomból, hogy fennállásuk óta az nap az ezredik örsöt állították föl. A díször ez alkalommal *Ertl* István nagybirtokos és a tűzoltóság főparancsnoka volt, aki a tisztikarral esti 9 órától hajnali 3 óráig teljesítette az őrszolgálatot. — *Evetovics* plébános buzditó beszédet intézett a tűzoltósághoz, majd a községi jegyző, *Tripolszky* Béla a főparancsnoksághoz intézett üdvözlő beszédet és kitartásra serkentette őket.

A zombori löversenyeket október 9. és 10 én tartják meg. *Szalay* Frigyes főispáni titkár most állította össze a feltételeket s azokat jóváhagyás végett holnap küldi a Lovaregyletnek Budapestre.

A moroviczai állatvásár megnyitására *Latinovits* Pál főispánt kérte meg egy *Schadl* Ignác plébános és *Bogyó* pacséri jegyző által vezetett küldöttség. A főispán szívesen fogadta a küldöttséget, de sajnálatát fejezte ki, hogy azon elfoglaltsága miatt meg nem jelenhet.

Közgazdaság.

Komlótanulmányi kirándulás. A Bács-Bodrog vármegyei gazdasági egyesület Hódáság járási fiók egylete augusztus hó 7 én a komló termelés tanulmányozása céljából Petroczre (Petrovácz) társas kirándulást rendez. Találko-

zás Hódáság vasuti állomáson 7-én d. e. 8 óra kor vagy Petrovácz - Glozsáni vasuti vas. állomáson d. e. 10 órakor. Érdeklődők és vendégek szívesen látattnak s ellátásukról gondoskodás történik ha a résztvők legkésőbb 4-ig nevezett egyesületnek bejelentetik. Czim Gazdasági fiók egylet Hódáság.

Ökér kérelme. Ökér négy országos vásár engedélyezése iránt adott be kérvényt a kereskedelmi miniszteriumhoz, mely azt a földmívelési miniszteriumhoz tette át. Utóbbi gazdasági egyletünket kérte meg eziránt való javaslatlételre. Az egylet az iratokat *Rácz* György közgazdasági előadónak adta ki javaslatlétel végett. *Rácz* György, tekintettel arra, hogy Ökér a *Dungyerczky*- és *Chottek* féle uradalmakkal határos s a külföld részére szánt állatokat ezen a vasuti állomáson adják föl s a vásárterület közvetlen az állomás mellett van, a kérelmet teljesítendőnek véleményezte.

A palánkaiak kérelme. A palánkai környéknek, ha Slavóniából állatot hoz be, azokat az állatforgalmi rendelkezések szerint csakis vasuton, vagy kerülövel szállíthatja, ami tekintve a magas vasuti költségeket — tetemesen megdrágítja a jószágot. *Hipp* Dezső főszolgabíró és a palánkai járás jegyzői kara most kérvényt adott be a földmívelési miniszterhez, arra kérvén őt, engedje meg, hogy a Slavóniából importáló s a palánkaiaknak szánt állatokat Illokot at. a Dunán kompon hozhassák. A gazdasági egylet a kérelmet melegen pártolja.

Gazdasági szaktanító ismétlőiskolák Bácsmegyében. A közoktatásügyi miniszter gazdasági szaktanító ismétlőiskolákat akar Bácsmegyében felállítani. A gazdasági egylet a következő helyeket ajánlotta a miniszternek: Bácsalmás, Bezdán, Gombos, Hódáság, Palánka, Ujvidék, Zombor, Kula, Överbász, Keresztur és Zsablya. A miniszter ingyenes tanerőt ad a községből azonban épület s fundus instruktust kíván.

A palicsi halgazdaság a tőmester jelentése szerint július hóban összesen 5038 kor. 11 fillért jövedelmezett. Eladatott 5873.10 klgram hal a melynek jövedelméből levonva a halászok jutalékát és a költségeket, összesen 1452 kor. 09 fillért, a mult havi tiszta jövedelem 3586 korona 02 fillér.

Nincsen takarmány. A gazdák panaszkodnak, hogy a nagy szárazság következtében sem legelő, sem elég széna, szalma és kukoricza nem lesz. Nagy gondot okoz tehát mezőgazdáinknak a jószágtartás, a mi meg is látszik a vásárokon, mert nagy a kínálat és kevés a kereslet. Mindenki iparkodik szabadulni a fölösleges lábas jószágtól.

Bácskai karczos.

A Duna-Tiszacsatorna érdekében vezércikket ír egyik zentai lapban *Érdújhegyi* Menyhért plébános.

Bizony nem ártana, ha Zenta mentén csatorna húzódnék, melyben le lehetne eresztetni azt a sok piszkot, amit a zentaiak közül némelyek egymásra kennek.

Magyarellenes tüntetések Monostorszezen. A lapokat az a hir járta be, hogy *Monostorszezen* néhány nemzetiségű agitátor a magyar kultúra ellen izgat.

Ha igaz ez a hir, akkor ezek a lelketlen emberek nem annyira *Monostor*-ra, mint inkább szegre valók.

A katymári állatkiállítás. A katymári állatkiállítás sok kisgazda nyert elismerő oklevelet. Szegény gazdák! Ha már gabonát nem is, de elismerést bőven aratnak.

Szerkesztői üzenetek.

R. M. J. Köszönet a jóleső megemlékezésért. A lapot nem Bezdánból, hanem ismét, a tőzsomszedságból küldjük, Muhoray, Zombor. A folytatásokat is mindig lehetőleg vasárnapra kérjük.

V. S—r. Nem tartjuk helyén valónak, hogy a főispánt még családi otthonában is zavarják. Ha Zomborban van, szívesen fogad mindenkit még a hivatalos órákon kívül is. Jelentse be s a titkári hivatal kellő időben értesíteni fogja.

„A szív hatalma.” Közölni fogjuk

„Van-e remény.” Nincs.

St. B. Ujvidek. Gross Hermann gabonanagykereskedő indította meg a mozgalmat Deczember-január hónapokban lesz Zomborban ankettt s akkor fognak ez ügyben dönteni.

D. G. Baja. Béreg község 1796 óta áll fenn. A sokácz lakosság nagyrészt Boszniából és Horvátországból jött oda. Bezdánból 7 $\frac{1}{2}$, Zomborból 22 $\frac{1}{4}$, Bajától 30 $\frac{1}{2}$ kilométer. Grosser Lajos a jegyzője ezidőszerint.

D. h. Azért mert nem kaptunk róla értesítést. A tendenciozus mellőzés tehát ki van zárva.

Veritas. Könnyű neki; hiszen nem a saját pénzt pazarolja. Annyi bizonyos, hogy okos ember rendszerint elterjedt lapban hirdet. A hirdetés olcsó avagy drágaságát nem annak ára, hanem a beigtatás eredménye szabja.

H. K., Zombor. Forduljon Kiss Péter ügyvédjelölt höz (Mélykut), az estély egyik főintézőjéhez. Hölgyek és férfiak egyaránt világos nyári ruhában jelenhetnek meg. A fáradalmas utazás és a nagy hőség ez egyszer megoldónti a szabályt.

Bajai Friss Ujság. Megindítottuk.

Levelező, Monostorszeg Ha bekövetkezik, eleget fogunk tenni.

D. K. Mélykut. Köszönet.

N. T—r. Jóízűség, elegáns toilették dolgában bizony a zombori hölgyeket illeti az elsőbbség.

S. E. Szlács. Soh'se fardjon azzal a „repülés”-sel. Tessék csak ezt a szép sportot egyelőre tánc közben — t i egyik férfi karból a másikba — gyakorolni. Ennek a hatása sokkal jobb az egészségre és kedélyre.

„Nem kell nekem senki lánya.” Nagyon okosan be, szél, de azért ilyen elveket nyíltan mégse szabad hirdetni, — mert sok anya átka fakad a nyomába.

R. N. Gádor. A multkor kiszorult. P. viszonozza az üdvözlöt.

B. B. Béreg. Fótisztelendőségét nyilatkozatainak helyt adunk ugyan, de meg kell jegyeznünk, hogy „ár” elleni kifakadásai nem egészen indokoltak, mert a cikkirő azok közé a tiszta jellemű közéleti harcosok közé tartozik, akik az állam és az egyház érdekeit egyformán lelkesen védik. A kérdéses cikk megírásánál is semmi egyéb cél nem vezette, mint hogy a jószívű, könyörületes bácskai nép figyelmét a szegény legett béregiek nyomorára hívja föl.

Nyilatkozat.

Mindazok, kik felejtethetetlen gyermekünk elhunytával részvétüket nyilvánították és a temetésen részt vettek, fogadják ezért bánatos szívből fakadó hálás köszönetünket.

Teljes tisztelettel

Bácsborsód, 1904. július 28-án.

Vancsura Antal és neje.

4519—tkv. 1904.

Árverési hirdetmény.

A bácsalmási kir. járásbíró, mint tlkvi hatóság részéről közhírré tétetik, miszerint dr. Flesch Miksa zentai ügyvéd által képviselt Pollák

Zsigmond zentai lakós kérelmére, ifj. Torma József szenttamási lakós, illetve özv. Torma Györgyné által képviselt kk. Torma János, Gábor és Tekla mélykúti lakósok ellen az árverés 1000 kor. tőkekövetelés; ennek 1891. évi április hó 10-től járó 6 százalékos kamatai 134 kor. 92 fillér eddig megállapított 25 kor. és még felmerülendő költségeknek kielégítése végett az 1881 LX. t. cz. 144. és 146. §§-ai értelmében a szabadkai kir. tvszék területén levő Mélykut község 2117. sz. betétében A + 1—3 sor. és 4578—1—e. és 4578—3 hrszámú ingatlanoknak ifj. Torma Józsefet illetett kétharmad részére az utánuk járó legelőilletményrel együtt 2384 kor. 67 fillér becsárban ezennel elrendeltetik és annak Mélykut község-házánál leendő megtartására 1904. évi szeptember hó 28 napjának d. e. 10 órája kitűzetik, mely alkalommal a jelzett ingatlan a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezők tartoznak a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy ovadékképes papírban a kiküldöttnek átadni.

Vevő köteles a vételárat három egyenlő részletben és pedig az első részletet az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap, a másodikat 60 nap, a harmadikat 90 nap alatt az árverés jogerőre emelkedésétől számított 5 százalék kamatokkal együtt a szabadkai m. kir. adóhivatalba lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

A részletes árverési feltételek a hivatalos órák alatt a telekkönyvi hatóság irattárában és Mélykut község-házánál megtekinthetők.

Az árverés feljegyezése a vonatkozó betétben elrendeltetik, s a fogantatás a tlkvi irodának meghagyatik.

Bácsalmás, 1904. június 30-án.

A kir. járásbíró, mint tlkvi hatóság.

Funták Gyula,
kir. aljárásbíró.

Nemesített fehér fajsértés

„Yrkshiere“

tenyészetemet ajánlom a n. é. gazdák közönség figyelmébe. **Vérrokonság ki van zárva**, mert országos törzskönyve-

zet tenyészetekből minden évben szerzek be vértrissítés ezéljából apaállatotkat. Az anyag hazai viszonyainkhoz van áttényesztve.

Árak:

2—3 hónapos malacok 25 korona.

3—4 „ „ „ 35 „ „

Az állatok előjegyezhetők. Az előjegyzéshez drbként 10 korona előleg küldendő be. A szállításhoz szükséges ládákat ingyen adom. Minden darab után istállópénz és állatorvosi díjakért külön 1 korona fizetendő.

Galamhos Sándor

1— Óbecse.

Makulatura

(Ujságpapiros)

100 klgrként 10 kor. ab Budapest.

10 métermázsá vételnél 9 kor.

Bővebbet a

„Bácsmegye“

kiadóhivatalában

2— Budapest, Terézkörút 2.

Nagy mennyiség 4 pár czipőt vétele okából

2 forint 50 kr. potom árért szállítok, míg a készlet tart. 1 pár férfi czipő, 1 pár női fűzős czipő barna vagy fekete bőrből, erős bőrtalppal, szegezett, legujabb fazon; továbbá 1 pár férfi és 1 pár női divatezipő, elegáns kiállítású, nagyon esinos és könnyű viselet. Mind a 4 pár csak 2 f. 50 kerül.

Megrendelésnél elégséges a hosszúság megjelölése. Szétküldés utánvétel mellett eszközöltetik.

Czipőkiviteli cég

A. GELB, Krakau No. 67.

Meg nem felelő árú kieserítetik vagy a pénz visszaadatik, tehát minden kockázat ki van zárva.

MAGYAR ÖKÖR

nevelésre alkalmas, 1- és 2 éves erdélyi ökör tinó állandóan nagy mennyiségben kapható

Bogdánffy Gábor

Esztényi gazdaságában, posta: helyt, vasut állomás. Választ-Bonczhida. Sürgönyczim Xp. Pánczélesch Esztény. 2—10

BRAUN ADOLF

KÖNYVNYOMDÁJA

— SZABADKÁN, CSAJKÁSFÉLE HÁZBAN. —

Ajánlja a mai kor igényeinek teljesen megfelelően berendezett

k ö n y v n y o m d á j á t,

hol mindennemű nyomtatványok szolid és pontos kiszolgálás mellett jutányos árban készülnek.

Nagy választék a legujabb divatu eljegyzési és esküvői meghívókban.

Mindennemű községi, ügyvédi és mindennemű egyéb nyomtatványok gyorsan és pontosan jutányos árak mellett készülnek el.

„BÁCSMEGYE“

MELYNEK

lapvezére: **Latinovits Géza** orsz. képviselő,

felelős szerkesztője: **Pető Lajos**,

fennállásának 4-estendeje alatt Bácsmege legelterjedtebb lapja lett. Gyors elterjedését bő, élénk és változatos tartalmával érte el.

A „Bácsmege“, mely a megye politikai, gazdasági és társadalmi érdekeiért minden illetéktelen beavatkozástól menten, bátran és lelkesen küzd, a legtekintélyesebb vidéki lapok egyike. Immár nemcsak a megyebeli lapoknak, hanem a fővárosi sajtónak is hírforrása. Zsurnálisztikai magas színvonalát következő, vidéki lapnál ritkaság számba menő, diszes és nagy csoportja biztosítja:

A „Bácsmege“ munkatársai:

Latinovits Albinné (Graz), *Latinovits* Frigyes nagybirtokos (Visegrád), Molnárné *Radich* Jolán (Bezdán), dr. *Pertschy* Ferencz, ny. cs. és kir. főörzsorvos (Szentfűlöp), ifj. *Latinovits* Pál az O. M. B. tisztv. (Bpest), dr. *Radványiné* Ruttkay Emma (Zombor), dr. *Dudás* Gyula kir. tanfelügyelő (Zombor), *Grosschmidt* Mária (Zombor), *Janda* Matild, *Galambos* Sándor a Bácsmegei Gazdaszövetség ügyvezető-igazgatója (Ó-Becse), *Bányászné Wiener* Edith (Nagy-Szöllös), *Staudacher* Mariska — *Mályva* — (Zombor), *Eigl* József apátplébános (Futtak), dr. *Thim* József közegészségügyi tanácsos, tb. megyei főorvos (Apatin), dr. *Rényi* József tb. megyei főorvos (Bács-Topolya), dr. *Holländer* Dávid járásorvos (Bács-Kula), dr. *Benárd* Emil min. fogalmazó, az igazságügyminiszter titkára (Budapest), *Piukovich* Elemér min. fogalmazó (Budapest), *Latinovits* Stanczi városi tanácsnok (Zombor), *Gärtner* Sándor plébános (Katymár), *Ketterer* Mihály plébános (Borsód), *Zsarkó* Ferencz gözmalomtulajdonos (Mélykut), *Gyorgyovánszky* György ny. törvényszéki bíró, a gazdasági egyesület igazgató-ügyésze (Zombor), *Türr* Antal — Del Tóra — megyei főszámvevő (Zombor), *Galambos* Margit (Ó-Becse), *Hesz* Márton tanító (Filipova), dr. *Vermes* Dezső orvos (Rigycza), *Kovács* Lajos (Kis-Hegyes), *Molnár* Ferencz igazgató-tanító (Bezdán), dr. *Grünbaum* Pál tb. megyei főügyész (Ó-Becse), dr. *Kovács* Jenő tb. megyei főügyész (Budapest), dr. *Bartha* Ferencz ügyvéd (Ujvidék), dr. *Scultety* Jenő ügyvéd (Hódságh), dr. *Heiman* Jenő ügyvédjelölt (Ujvidék), *Rudits* József — Regős — (Bajmok), *Grósz* Herman gabonanykereskedő (Ujvidék), *Gubitz* Kálmán — Longinus — (B.-Monostorszeg), *Török* Ferencz (Jankovác), *Loschitz* Sándor nagykereskedő (Rigycza), *Szedressy* Károly jegyző (Felső-Szt.-Iván), *Faller* Alajos jegyző (Veprovác), *Ivánits* Izidor jegyző (Bács-Szt-Tamás), *Arnold* Károly jegyző (Bács-Keresztur), *Limbek* Pál jegyző (Kis-Hegyes), *Kelle* Vincze jegyző (Rém), *Kiss* Péter (Mélykut), ifj. *Papik* Miksa (Temerin), *Alföldy* László (Baja), *Alföldy* Pál (Baja), *Császár* Ernő (Bács-Topolya), *Kováchich* Béla (Bács-Topolya), *Szűcs* Lajos rendőrfelügyelő (Titel), *Csongrádi* József (Bács-Almás), *Hajdu* Gábor (Ujvidék), *Csapláros* János tanító (Tataháza), *Greiner* Gyula tanító (Bács-Madaras), *Fehérváry* Sándor tanító (Borsód), *Tóth* Jenő tanító (Gara), *Novoszell* János tanító (Zenta), *Égi* Lajos aljegyző (Tovarisoa), *Huthflusz* József aljegyző (Stanisits), *Mach* János aljegyző (Ó-Kanizsa), *Gajó* István (Ó-Kanizsa), *Nagy* József aljegyző (Jankovác), *Márkovich* Béla aljegyző (Katymár), *Kovácsffy* Kálmán aljegyző (Uj-Szivác), *Neuser* Ármín aljegyző (Apatin), *Szalay* Dezső aljegyző (Cséb), *Orgovány* Gyula aljegyző (Bajsa), *Türr* Jenő aljegyző (Bezdán), *Himmel* Vilmos aljegyző (Uj-Futtak), *Kovács* Antal (Temerin), *Topál* József (Bezdán), *Mahr* József aljegyző (Ó-Kér), *Hiel* Lipót aljegyző (Bács-Keresztur), *Bódy* Géza tanító (Temerin), *Mönacher* Antal — Margó (Zenta).

A munkatársaknak ez a tekintélyes gárdája teljes biztosítékot nyújt aziránt, hogy a „Bácsmege“ tisztességes és komoly irányzata állandóan összhangban áll a megyei közkivánalmakkal.

A „Bácsmege“ előfizetési ára évente 12 kor., ½ évre 6 kor., ¼ évre 3 kor. — Tanítóknak, aljegyzőknak, irnokoknak és földmiveseknek évente 8 kor., ¼ évre 2 kor.

„Bácsmege“

szerkesztősége és kiadóhivatala

Budapest, Teréz-körut 2.

753—1904. szám.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter ur rendeletére a **mohácsi alsó sziget jobbparti mellékág elzárásának munkálatához** szükséges

4451 köbméter első osztályú kőhányási kőanyag,

3601 köbméter másodosztályú kőhányási kőanyag,

2693 köbméter bányakötőrmelék szállítására és beépítésére nézve a zombori m. kir. folyammérnöki hivatal helyiségében 1904. évi **augusztus hó 25-én** délelőtt 10 órakor nyilvános zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A szabályszerűen kiállított ajánlat — melyhez az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő és valamely m. kir. adóhivatalnál a földmivelésügyi tárcza kezelésébe bántpénz gyanánt történt letétét igazoló elismervény is csatolandó — a jelzett napon délelőtt 9 $\frac{1}{2}$ óráig a zombori m. kir. folyammérnöki hivatalnál nyújtandó be.

A vállalatot szabályozó általános és részletes feltételek, tervek, valamint egyéb tájékoztató adatok a zombori m. kir. folyammérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők, hol egyszersmind az ajánlati minta is megszerzhető.

Zombor, 1904. évi július hó 28-án.

M. kir. folyammérnöki hivatal.

3330 kig. 904.

Pályázati hirdetmény.

Csonoplya községnél elhalálozás folytán üresedésbe jött évi 600 kor. fizetéssel javadalmazott **irnoki állásra** ezennel pályázatot nyitok és felhívom ez állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám f. évi **augusztus 30 ig** nyujtsák be.

Zombor, 1904. július 30.

Tárczay Dezső,
főszolgabíró.

5275—kig. 1904. szám.

Hirdetmény.

Martonos községben lemondás folytán megüresedett és 800 korona évi fizetéssel javadalmazott községi **irnoki állásra** pályázatot nyitok és felhívom az ezen állást elnyerni szándékozók, hogy felszerelt kérvényüket hozzám f. évi **augusztus hó 20-ig** adják be.

A később érkezőket figyelembe nem veszem.

Zenta, 1904. július 31.

Dr. Buday Pál,
főszolgabíró.

1—2

A bácsalmási kir. járásbírósg vezetőjétől.
1904. El. 102—1. szám.

Hirdetmény.

A bácsalmási kir. járásbírósg hivatali és fogházhelyiségének **útjéséhez** 1905. évben szükséges körülbelül 140 köbméter I. rendű tiszta bükfa szállítás biztosítása tárgyában, melyhez 120 korona bántpénz, vagy megfelelő óvadékképes értékpapír le teendő, 1904. évi **augusztus hó 28 án** d. e. 9 órakor ezen kir. járásbírósg vezetőjének hivatalos helyiségében nyílt szóbeli árlejtést fog tartatni.

A szállítás feltételei ezen kir. járásbírósgnál, valamint a szabadkai zentai, topolyai, bajai és zombori kir. járásbírósgoknál betekintethetők

Bácsalmás, 1904. évi július hó 6 án

Funták Gyula,
kir. aljárásbíró.

Szeghegy községe.

1660—1904. szám.

Hirdetmény.

Szeghegy község képviselő testülete folyó évi július hó 17-ik napján tartott renkívüli közgyűlésén egy **ártézi kut fúrrását** határozta el, mivégből felhivatnak mindazon vállalkozók, kik ezen kut fúrrását elvállalni akarják, hogy ajánlataikat Szeghegy község Előjáróságához folyó évi **augusztus hó 11-ik** napjáig, — szóban vagy írásban nyujtsák be.

Szeghegyen, 1904. évi július hó 28-án.

Weinzich Dániel,
jegyző.

Hartman Lajos,
bíró.

1—2

4636—904. kig. szám.

2—2

Pályázati hirdetmény.

Bács-Topolya községben megürrült évi 900 korona javadalmazással egybekötött 1-ső számú **lovas rendőr vezetői állásra** ezennel pályázat nyitattik; felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy a keresztlevél, katonaisgizolvány, orvosi bizonylat és erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelt sajátkezüleg irt kérvényüket az 1904. évi **augusztus hó 6 an** az előjáróság-nál annál is inkább adják be, mert a később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Megjegyeztetik, hogy a megválasztandó egyén ruházatát sajátjából köteles fedezni, lótarasról önmaga gondoskodik.

Kiszolgált altisztek és csendőrségnél szolgált egyéneknek előny biztosítottik.

Bácstopolyán, 1904. július hó 23-án.

Előjáróság.

3467 kig. 904.

Pályázati hirdetmény.

Bácsordas községében üresedésbe jött és a községi pénztárból havi előleges részletekben fizetendő évi 720 kor. fizetéssel egybekötött **irnoki állásra** pályázatot hirdetek.

Pályázati kérvények f. é. **augusztus hó 15-ig** nyujtandók be.

Hodság, 1904. július 14.

Rumbach Lajos,
főszolgabíró.

3—3

Közgazdasági Bank Részvénytársaság.

Szabadkán.

Befizetett alap- és tartaléktőkék 1.000.000. Kor.

Elfogad **BETÉTEKET** takaréknönyvecskékre és folyószámlán.

Leszámítol váltókat személyi hitel vagy jelzálogos fedezet alapján.

Hiteleket nyujt folyószámlán. — Engedélyez törlesztéses (annuitásos) jelzálogkölesönöket földbirtokokra

15—65 évig terjedő időre.

Ezen kölesönök folyósítása kedvező törlesztési feltételek mellett készpénzben minden levonás nélkül történik.

Engedélyez kamatozó jelzálog kölesönöket földbirtokokra 5 $\frac{0}{10}$ és 5 és $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{10}$ kamat mellett.

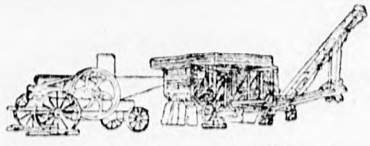
A bank jelzálogkölesönei magasabb kamatozásu kölesönök **bélyeg és illetékmentes** konverziójára alkalmasak.

Hivatalos órák: **KÖZNAPOKON**: d. e. 9—12-ig. d. u. 3—5-ig. 9-10

1903. évi beszterezzei kiállításon 2 ezüstéremmel kitüntetve
 1903. évi kolozsvári kiállításon 2 díszoklevéllel kitüntetve.
 1902. évi pozsonyi kiállításon 3 oklevéllel kitüntetve.

Kállai Lajos motortelepe Budapest, VI. Gyár-u. 50.

Tejjes jótállás kitünő oséplésért !!

A jelenkor legegyszerűbb és legtökéletesebb motoreséplő-készlete.
 Gépész nélkül könnyen kezelhetők.
 Ezen legújabb motorok terjesztése érdekében használt gőzgépek cserébe vétetnek.

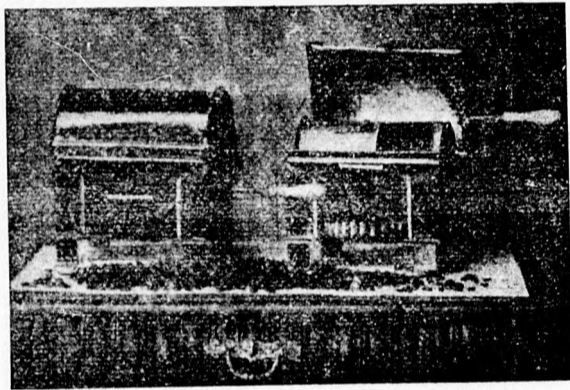
Ajánlja teljes jótállás mellett benzinmotorait malom és iparüzemre, valamint villamos benzinlokomobil-cséplő-készleteit kettős tisztító-szerkezettel

Egyedül létező újdonság
 Önműködő, ellenőrző és biztosító-szelep.
 Külön mezőgazdasági géposztály:
 malmok, járgányok, cséplőgépek, vetőgépek stb.

Ezen motorcséplő-készletek felülmulhatlan kitünősége felől tudakozódni lehet:

Báró Kemény József urnál Maros-Németi (Erdély.)
 Szijj Bálint földbirtokos urnál Nagy-Igmánd (Komáromm.)
 Ferenczy György plébános urnál Ipolyszalka (Hontm.)
 Nagy János földbirtokos urnál Beleg (Somogym.) stb. stb.
 Legbiztosabb olcsó üzem! 15-25 Arjegyék kívánatra bérmentve.

Szenzációs találmánynak van elismerve a mi kávépörkölő készülékünk, amely nek-egyetlen háztal ásbólsem szabad hiányozni.

Ingyen!

Ingyen!

Kezelése egyszerű és mégis 70% megtakarítással jár, amennyiben a pörkölésnél semmit sem veszít erejéből a kávé, mert az páramentesen pörköl és hűti.
 Egy pörkölő beszerzési ára 16 kor. és mi daczára ennek, ingyen küldünk minden megrendelőnek egyet, ha az egész országban elismert jöminőségű, itt felsorolt kávéfajokból külön vagy vegyesen kísérletkép egy 5 kiló postacsomagot utánvétellel megrendel.

1 kg. Portorikó-kávé	1.30 frt.	1 kg. Gyöngy-kávé finom	1.60 frt.
1 " Portorikó-kávé finom	1.50 "	1 " Gyöngy-kávé legfinomabb	1.90 "
1 " Kuba kávé	1.70 "	A kávéhoz csomagolható:	
1 " Kuba-kávé finom	1.90 "	¼ kg. Mandarin-tea	1.60 frt.
1 " Mokka-kávé	1.40 "	¼ " háztartási tea	1.25 "
1 " Mokka-kávé finom	1.60 "	¼ " Császárkeverék	2. — "
1 " Mokka-kávé legfinomabb	1.90 "	1 csomag Törmelék	— .39 "
1 " Arany-Jáva-kávé	1.40 "	Czélünk ezen kedvezménynyel vevőkört és bizalmat szerezni.	
1 " Arany-Jáva-kávé finom	1.60 "		
1 " Arany-Jáva-kávé legfin.	1.90 "		

Fent említeti kedvezményben minden megrendelő csupán egyszer részesülhet:
VERTESI M. és FIA kávé- és teakivitel vállalat **Duna-Földváron.**

Schottola Ernő

BUDAPEST, VI., Andrásy-út 2. szám.

A küszöbön levő permetezési idényre ajánlok:

Simplex-, Urania- és Vermorel-permetező,

„EGYSZERŰSÉG” szénkénegező ≡ Acetylen molylámpa

MOLYFECSKENDŐK

és minden a szőlészet és pinczészethez szükséges anyagok és eszközök.

Kimerítő arjegyeket ingyen és bérmentve küldök.

O szágos műfestészeti, iparművészeti intézet.

Bátori (Blaskovits) Mihály
 biboros hercegprimás ő
 Eminenciája, 67.698 sz.
 egyházi templomi műfestője.
 Templomfestés stilszerini.
 Gipsz-, márvány (stucco.) Oltárképek, oltárépítés és márványozások. Tervek, rajzok készítése, rajzok nagyítása.
 Toronykeresztek arnyozása állvány nélkül.

Oltárképek festése művészi kivitelben bámulatos olcsón, vászonra olajban festett

70 cm. magas	45 cm. széles	40 korona.
95 " "	65 " "	65 " "
110 " "	95 " "	110 " "
155 " "	105 " "	160 " "

Olajba festett arckép legalkalmasabb, legszebb legtokéletesebb ajándék.

Iroda: SZABADKA, VII ker., Erdő-utca 66 sz.

Legújabb találmányomat építészek, építőmesterek, festőknek ismernie kell, hogy nedves falaknak szárazzá tétele festés által feleslegessé tesz minden grundolást, s hulladék leválást. Ezen új találmányom a

BÁTORI MAGYAR ÚJ ENYV,

mely kizárólag csak nálam kapható. — 100 kiló 25 korona. 14—

ALFA-SEPARATOR

RÉSZV.-TARSASÁG BUDAPESTEN

VI. LOMB-UTCZA 11.

Tejgazdasági gépgyár.

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és tejelepek berendezése.

Arjegyék, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Seperatoraival eddig

több mint 600 első díjat nyertek. — Évi gyártás körülbelül 60 000 darab 28—

Kiadó: **LENKEI LAJOS.**

Igazgató: **LENKEI ZSIGMOND.**
 Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VIII. Baros-utca 59. Egyes szám 20 fillér. Kapható minden hírlapárusnál.

RADITS LÖRINCZ PÉCSETT
 1884. óta fennálló **kádár-telepe.**
 A kor követelményeinek megfelelőleg gazdagon felszerelt műhelyeivel és nagy dongala-raktárával

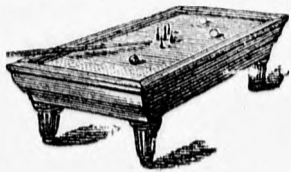
versenyen fölül áll.

A legkitünőbb anyagból készít **boros, sörös és szesz hordókat,** lajtokat, kádakat a legkisebbtől a legnagyobbig, bármint mennyiségben, gyorsan, pontosan, lelkiismeretes kiszolgálás mellett a lehető legjutányosabb áron.

Elvállal ugy magános, mint üzleti vagy **Uradalmi pinczeberendezéseket,** javításokat s minden e szakmába vágó munkát.

Kész hordókban állandó raktár. Meghívásra bárhol megjelen. 19—

Allandóan dus választék
Erdélyi jármosökrök
 valamint 1 és 2 éves
Erdélyi tinókból
 a széplaki bér gazdaságban, Szamosujvár vasut-
 állomástól 20 percz távolságra. Körülményes fel-
 világosítást készséggel ad:
Alexa Miklós SZAMOSUJVÁRT
 (Szolnok-Dobokamegye.)
 27-40

Márton István

első alföldi tekeasztal-gyártó ipartelep,
SZEGED, Boldogasszony-sugárút 58. sz.

Legujabb szerkezetű fordítható tekeasztalok
 jótállás és kedvező fizetési feltételek mellett. Régi
 tekeasztalok becserelése méltányos áron. Teljes
 kávéházi berendezések, tekeasztalok átvonása és
 javítása. Raktáron tart dákókat és mindenféle
 kávéházi felszereléseket.

Rajzok és költségvetések ingyen. 21-40

Szuperfoszfátot

STASSFURTI KAINITOT
 szavatolt 12.4% tiszta káli — 23—24% kén-
 savas káli tartalommal

Stassfurti káli trágyasót

szavatolt 40% tiszta káli — 74—76% kén-
 savas káli tartalommal

kovasavas kálit

(dohánytrágyázásra)
 továbbá mindennemű műtrágyaféléket,
 azonkívül rézgálicot (98—99%) elismert
 kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“

Műtrágya, kén-sav és vegyi ipar
 részvénytársaság
 Budapest, V., Fürdő-utca 8.

Véd- jegy.

A Zalathnai kénkovand-ipar
 részvény-társaság

**Brassói kén-sav-
 és műtrágya-gyára**

ajánlja legjobb minőségű mindennemű

műtrágyáit

t. e. a gazdaközönség becses figyelmébe.
 Ajánlatokkal készséggel szolgál a

KÖZPONTI IRODA

Budapest,
 IV. Mária Valéria utca 7.

60-

Legujabb rendszerű

SZÉNSAVAS-

bor- és sörkimérő-készülékek, für-
 dőkészülékek, (föltűnést keltő gyógy-
 eredményekkel) hűtő- és jéggyártó-
 gépek és telepek, szikvizgyártó-
 gépek, teljes berendezések és az
 összes e szakmába vágó szükségleti
 cikkek, továbbá fémárak, nevezet-
 esen pincefölszerelési cikkek, sta-
 niol palackkupakok kaphatók jó-
 tállás mellett, kitűnő minőségben.

Dr. Wagner és Társai

egyesült gyárak, mint betéti társaság

Budapest, IX., Tinódy-u. 3. Bécs, XVIII.

Tömeggyártás, tehát olcsó áruk. — Ked-
 vező fizetési feltételek.

Képes árjegyzék a gyár bármely osz-
 tályából ingyen és bérmentve küldetik.

Nagyobb vidéki városokban jártas kép-
 viselők kerestetnek. 29-

A „Lóhere“ védjegyű

THOMAS-SALAK

a legjobb és legolcsóbb
foszforsavtrágya

az összes kalászos, lóhere, takarmány
 és kapásnövény, kertivetemény alá,
 valamint rétet és legelő, főleg komló
 és szőlőkre.

Ezen thomassalak hazánkban, a
 legutóbbi években eszközölt trágyá-
 zási kísérletek alkalmával, kizárólag
 kitűnő eredményt mutatott fel.

Csak a „Lóhere“ védjegyű thomas-
 salak származik a csehországi
 Thomasművekből.

A „Lóhere“ védjegy kezeséget
 nyújt az áru föltétlen
 tisztasága, idegen anyagoktól való
 mentessége és legnagyobb mérvű old-
 hatósága tekintetében.

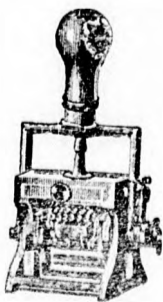
Árajánlatozó, szakíratok és bármely
 irányban kívánt felvilágosításokkal
 készséggel szolgál a

Csehországi Thomasművek eladási Irodája,

Bécs.

Vezérképviselője Magyarországon:

LÁSZLÓ MARCZELL, Budapest, VI. Teréz-
 körut 22. 60-

Hivatalos

bélyegzőket, pecsénymó-
 kat, keletbélyegzőt, számo-
 zó gépeket és minden e
 szakba vágó munkát a leg-
 jutányosabban készít az
**Első magyar ruggyanta bélyeg-
 zőgyár és intézet:**

GEDULDIGER HUGÓ vésnök

Budapest, VI. Váci körut 17. sz.

A Bácsmegegyi

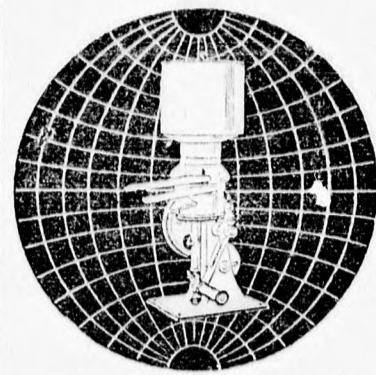
Gazdaszövetség szállítja.

Árjegyzék kívánatra ingyen.

71-

Fontos a tejgazdaságban a GLOBE SEPARATOR.

Teljes tejsző-
 rítkezeti be-
 rendezések, ké-
 zierő- és turbina
 hajtásra, ugyszin-
 tén mindennemű
 tejgazdasági gé-
 peket és eszkö-
 zöket tejszálli-
 táshoz, vaj- és
 sajtyártáshoz.

Legelőnyösebben szállít az Első magyar
 tejgazdasági gép- és eszközgyár

FUCHS és SCHLICHTER

BUDAPEST, VI. Jász-utca, 7. sz.

Árjegyzék, költségvetések, tervek ingyen és
 bérmentve.

Vaj kivétel! Friss vaját évi kötés mellett
 minden menyynységben a legmagasabb áron
 átvesszünk. 25-

Magyarnak Pécs! — Németnek Bécs!

Nem tetszőert a pénz visszaadatik, károsodás tehát kizárva

Három évi írásbeli jótállás!

Schönwald Imre ékszergyá-
 ros, órák és
 látszerész.

Pécs.

Ne küldjük pénzünket külföldre!

Hazai iparunkat előmozdító céggemnél
 mindennemű arany és ezüst tárgyak, órák és
 minden e szakmába vágó cikkek sokkal
 olcsóbban, jobban és megbízhatóbban sze-
 rezhetőek be, mint a külföldön.

Finom,
 erős nickel
 óra
 schweizeri
 szerke-
 zettel
 3 frt 50 kr.

„Kinizsi Pál“ éb-
 resztő óra gyönyörű
 kivitelben szabad-
 kézi díszitmények-
 kel, hosszantartó
 csengőhanggal, 1-ső
 rendű szerkezettel
 2 frt 50 kr.

Valódi 14 kar. női
 arany gyűrű, közé-
 pén rubin vagy
 safírral, gyémántok-
 kal körítve 16 frt.
 Ugyanaz caprubin és
 gyöngyökkel 6 frt.

14 karátos arany fülbe-
 való opál vagy granátal-
 ragyogó kövekkel körítve
 párja 6 frt.

14 karátos arany varázs
 gyűrű, szép kövekkel és
 gyöngyökkel
 4 soros 6 frt 50 kr.
 5 soros 8 frt.

Minden tárgy valódisága bizonyítására a
 m. kir. főpénzverde-hivatal által van meg-
 vizsgálva és annak próbajegyével ellátva.

Körülbelül 1000 ábrát tartalmazó
 nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve
 küldetik bárkinek. 72-